

University of Groningen

Atlas rijksuitkeringen aan gemeenten 2013

Allers, M.A.; van Gelder, M.

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:

2013

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Allers, M. A., & van Gelder, M. (2013). *Atlas rijksuitkeringen aan gemeenten 2013*. COELO.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

COELO

Atlas rijksuitkeringen
aan gemeenten
2013

ISBN 978 90 76276 85 4

© COELO, Groningen 2013

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Aan het verzamelen en het verwerken van de gegevens voor deze uitgave is de grootst mogelijke zorg besteed. Iedere aansprakelijkheid voor de gevolgen van activiteiten die op basis van deze gegevens worden ondernomen wordt echter afgewezen.

COELO

Atlas rijksuitkeringen aan gemeenten **2013**

prof. dr. M.A. Allers
M. van Gelder MSc

COELO

Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
Rijksuniversiteit Groningen
Postbus 800
9700 AV Groningen

www.coelo.nl

Inhoud

1.	Inleiding	6
2.	Overzicht uitkeringen	7
2.1.	Inleiding	7
2.2.	Soorten en bedragen	7
2.3.	Aandelen in totale uitkeringsbedrag	8
3.	Gemeentefonds	11
3.1.	Inleiding	11
3.2.	Algemene uitkering	11
3.3.	Decentralisatie- en integratie-uitkeringen	14
3.4.	Overige uitkeringen uit het gemeentefonds	28
4.	Specifieke uitkeringen	33
4.1.	Inleiding	33
4.2.	Verstrekkende ministeries	35
4.3.	Afzonderlijke uitkeringen	37
5.	Totaal uitkeringsbedrag	46
5.1.	Inleiding	46
5.2.	Aantal uitkeringen	46
5.3.	Verdeling	47
6.	Eén verdeelformule voor alle uitkeringen?	58
6.1.	Inleiding	58
6.2.	Verdeelstelsel	58
6.3.	Alternatief zonder bijstandsontvangers	60
	Verantwoording	62
	Literatuur	64
	Tabellenbijlage	65
	Overzichtskaart Gemeenten in 2013	

1. Inleiding

Gemeenten ontvingen in 2013 van het rijk € 26,3 miljard via 57 verschillende uitkeringen. Hoewel van sommige uitkeringen goed bekend is hoe ze tussen gemeenten worden verdeeld, is dat voor andere uitkeringen niet of nauwelijks te achterhalen. In 2011 verscheen voor het eerst de Atlas rijksuitkeringen aan gemeenten, waarin werd onderzocht hoe het totaal aan uitkeringen tussen gemeenten wordt verdeeld. Leidt cumulatie tot concentratie van geldstromen naar een beperkt aantal gemeenten? Of is er juist sprake van een gelijkmatige verdeling tussen gemeenten?

In deze Atlas wordt een overzicht gegeven van de verdeling van de uitkeringen van het rijk aan gemeenten in de periode 2010-2013. Van 99,5 procent van de uitkeringen wordt de verdeling weergegeven. Van de overige 0,5 procent is de verdeling (nog) niet bekend. Behalve aan de verdeling van de uitkeringen wordt aandacht besteed aan de eigenschappen van verschillende soorten uitkeringen, de bedragen per uitkering, het aantal gemeenten dat een bepaalde uitkering ontvangt en de uitkeringsbedragen per inwoner. Daarnaast wordt aandacht besteed aan het verdeelsysteem achter de uitkeringen. Samen levert dit een totaaloverzicht van de belangrijkste inkomstenbron van gemeenten: uitkeringen van het rijk. Uitkeringen aan gemeentelijke samenwerkingsverbanden zijn niet opgenomen in dit overzicht.

Hoofdstuk 2 geeft een overzicht van de verschillende soorten rijksuitkeringen, de aantallen uitkeringen en de betrokken bedragen. Hoofdstuk 3 bespreekt de verschillende uitkeringen uit het gemeentefonds. Hoofdstuk 4 gaat in op de specifieke uitkeringen. Hoofdstuk 5 bestudeert hoe rijksuitkeringen cumuleren, door de verdeling te laten zien van het totaal aan uitkeringen. In hoofdstuk 6 wordt onderzocht of alle uitkeringen aan gemeenten met één eenvoudige formule kunnen worden verdeeld. Daarna volgt een verantwoording met bronvermeldingen en een tabellenbijlage.

2. Overzicht uitkeringen

2.1. Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de verschillende uitkeringen die gemeenten ontvangen van het rijk. In latere hoofdstukken wordt dieper op de verschillende uitkeringen ingegaan.

2.2. Soorten en bedragen

De financiële verhouding tussen rijk en gemeenten is vastgelegd in de Financiële-verhoudingswet. In deze wet is bepaald dat gemeenten uitkeringen van het rijk ontvangen via twee verschillende fondsen: het gemeentefonds en het btw-compensatie fonds. Naast de uitkeringen uit deze fondsen ontvangen gemeenten diverse specifieke uitkeringen.

Het gemeentefonds bestaat uit de algemene uitkering, decentralisatie-uitkeringen, integratie-uitkeringen en een aantal overige uitkeringen. Het aantal uitkeringen over de verschillende jaren wordt weergegeven in tabel 1. De omvang van de verschillende uitkeringen aan gemeenten wordt weergegeven in tabel 2. Het totale aantal uitkeringen is in de periode 2010-2013 afgenomen. Vooral het aantal decentralisatie-uitkeringen (-22) en het aantal specifieke uitkeringen (-14) werd kleiner. Het totale bedrag dat het rijk aan gemeenten uitkeerde is in deze periode eveneens afgenomen.

Tabel 1. Aantal uitkeringen van rijk aan gemeenten, 2010-2013

Uitkering	2010	2011 ¹	2012	2013	Mutatie 2010-2013
Gemeentefonds	64	54	46	36	-28
Algemene uitkering	1	1	1	1	0
Decentralisatie-uitkeringen	49	41	36	27	-22
Integratie-uitkeringen	9	6	4	3	-6
Overige uitkeringen	5	6	5	5	0
Specifieke uitkeringen	35	31	27	21	-14
Totaal	99	84	73	57	-42

¹ In deze atlas worden de uitkeringen met betrekking tot Nota Ruimte gebundeld, in tegenstelling tot de atlas rijksuitkeringen aan gemeenten 2011. Daarom wijkt het aantal specifieke uitkeringen 2011 hier af van het aantal genoemd in de atlas van 2011 (Allers, 2011).

Tabel 2. Omvang rijksuitkeringen aan gemeenten in € miljoen, 2010-2013

Uitkering	2010	2011	2012	2013	Mutatie 2010-2013
Gemeentefonds	18.324	18.104	18.325	17.695	-629
Algemene uitkering	15.360	15.436	15.420	14.731	-629
Decentralisatie-uitkeringen	1.163	1.041	1.247	1.271	108
Integratie-uitkeringen	1.635	1.480	1.529	1.567	-68
Overige uitkeringen	166	147	129	126	-40
Specifieke uitkeringen	9.064	9.172	8.513	8.584	-480
Totaal	27.388	27.276	26.838	26.279	-1.109

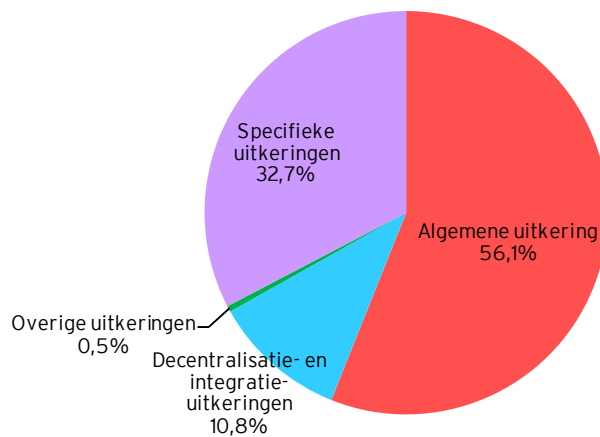
De omvang van de algemene uitkering is het grootst en bedraagt ongeveer € 14,7 miljard. Daarnaast werden er in 2013 27 decentralisatie-uitkeringen verstrekt (€ 1,3 miljard), 3 integratie-uitkeringen (€ 1,6 miljard) en 5 overige uitkeringen (€ 0,1 miljard). De totale omvang van het gemeentefonds bedroeg in 2013 bijna € 17,7 miljard. Naast de uitkeringen die het rijk deed uit het gemeentefonds zijn er specifieke uitkeringen verstrekt. In 2013 werden 21 specifieke uitkeringen verstrekt aan gemeenten. De omvang van deze uitkeringen bedroeg € 8,6 miljard.

Het btw-compensatiefonds is niet opgenomen in het overzicht van rijksuitkeringen aan gemeenten. Dit is een fonds waaruit het rijk gemeenten compenseert voor de betaalde btw op diensten die de gemeente heeft uitbesteed. Via dit fonds kunnen gemeenten de betaalde btw terugontvangen. Op deze manier kunnen gemeenten beter een afweging maken tussen het intern of extern uitvoeren van diensten.

2.3. Aandelen in totale uitkeringsbedrag

In figuur 1 wordt de verdeling van het totaalbedrag aan uitkeringen weergegeven. De algemene uitkering is de grootste uitkering die gemeenten ontvangen van het rijk, gemiddeld 56,1 procent van het totale uitkeringsbedrag. De relatieve omvang van de uitkeringen verschilt echter sterk per gemeente, zoals in tabel 3 is te zien. Zo bedraagt voor Kerkrade de algemene uitkering 40 procent van het totale uitkeringsbedrag, voor de gemeente Vlieland is dit 90 procent.

Figuur 1. Aandeel van de afzonderlijke uitkeringen in het totaalbedrag van rijksuitkeringen aan gemeenten (2013)

De groep specifieke uitkeringen omvat na de algemene uitkering het grootste aandeel in het totale uitkeringsbedrag, 32,7 procent. Ook voor deze groep uitkeringen verschilt het aandeel aanzienlijk per gemeente. Voor Vlieland bedraagt het aandeel maar 2 procent, voor Kerkrade 52 procent.

De omvang van de decentralisatie- en integratie-uitkeringen ten opzicht van het totaal is in 2013 10,8 procent. De omvang van deze uitkeringen varieert per gemeente van 7 procent (Rozendaal) tot 17 procent (Dordrecht).

De kleinste groep uitkeringen zijn de overige uitkeringen, gemiddeld goed voor een half procent. In Bussum zijn de overige uitkeringen -2 procent (het laagst) ten opzichte van het totale uitkeringsbedrag. Dit negatieve percentage wordt veroorzaakt door de 'suppletie-uitkering afschaffing OZB woningen gebruikers'.² Het aandeel van de overige uitkeringen ten opzichte van het totale uitkeringsbedrag ligt het hoogst in Boarnsterhim (22 procent). Dit komt doordat deze gemeente in 2013 een aanzienlijk bedrag aanvullende uitkering ontvangt in het kader van artikel 12.

² Na de afschaffing van de OZB woningen gebruikers in 2006 is er een tegemoetkoming voor gemeenten gekomen voor gederfde belastinginkomsten, deze wordt verstrekt via de algemene uitkering. Omdat deze tegemoetkoming niet voldeed op gemeenteniveau is er een suppletie-regeling gekomen. Voor veel gemeenten heeft deze suppletie-uitkering een negatieve waarde.

Tabel 3. Aandeel van afzonderlijke uitkeringen in het totaal van rijksuitkeringen aan gemeenten (2013)

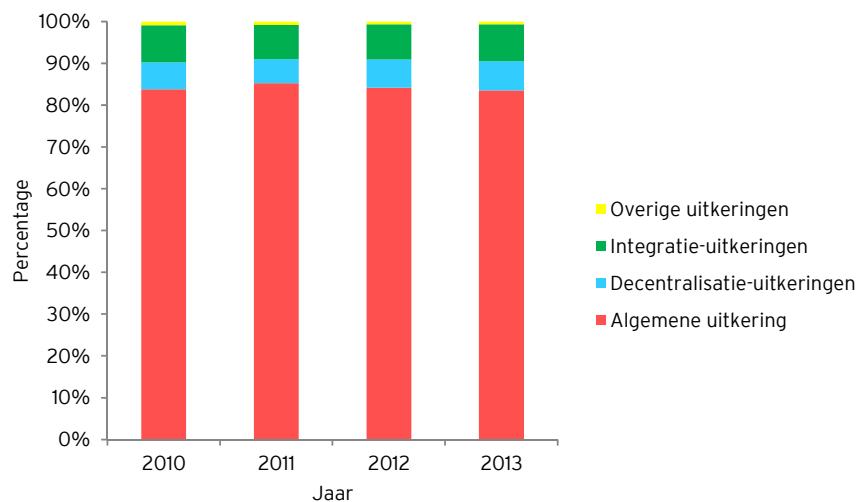
	Algemene uitkering		Decentralisatie- en integratie-uitkeringen		Overige uitkeringen		Specifieke uitkeringen	
Tien gemeenten met laagste aandeel per uitkering								
1	Kerkrade	40%	Rozendaal	7%	Bussum	-2%	Vlieland	2%
2	Heerlen	41%	Wageningen	7%	Heiloo	-2%	Rozendaal	5%
3	Pekela	42%	Kerkrade	7%	Huizen	-1%	Schiermonnikoog	5%
4	Stadskanaal	43%	Capelle aan den IJssel	8%	Texel	-1%	Terschelling	8%
5	Brunssum	44%	Lelystad	8%	Giessenlanden	-1%	Ameland	9%
6	Oldambt	44%	Vlieland	8%	Oudewater	-1%	Graft-De Rijp	11%
7	Emmen	44%	Tiel	8%	Heumen	-1%	Scherpenzeel	11%
8	Enschede	45%	Zutphen	8%	Vianen	-1%	Bergambacht	12%
9	Arnhem	45%	Veendam	8%	Voorst	-1%	Westvoorne	12%
10	Leeuwarden	45%	Boarnsterhim	8%	Heerde	-1%	Molenwaard	12%
Tien gemeenten met hoogste aandeel per uitkering								
1	Vlieland	90%	Dordrecht	17%	Boarnsterhim	22%	Kerkrade	52%
2	Rozendaal	88%	Waalwijk	17%	Muiden	14%	Pekela	49%
3	Schiermonnikoog	86%	Leiden	16%	Molenwaard	11%	Stadskanaal	48%
4	Terschelling	84%	Leeuwarden	16%	Goeree-Overflakkee	8%	Brunssum	47%
5	Ameland	83%	Venlo	15%	Weesp	7%	Heerlen	47%
6	Graft-De Rijp	77%	Vlissingen	15%	Schagen	6%	Veendam	45%
7	Giessenlanden	76%	Helmond	14%	Loppersum	6%	Oldambt	45%
8	Westvoorne	75%	Scherpenzeel	14%	Peel en Maas	5%	Landgraaf	44%
9	Scherpenzeel	75%	Zwolle	14%	Hollands Kroon	5%	Enschede	43%
10	Koggenland	75%	Zundert	14%	Bunnik	5%	Roermond	43%

3. Gemeentefonds

3.1. Inleiding

Het gemeentefonds omvat gemiddeld ongeveer twee derde deel van het totaal aan rijksuitkeringen aan gemeenten. In het gemeentefonds zijn verschillende soorten uitkeringen opgenomen, zoals in figuur 2 wordt weergegeven. In dit hoofdstuk worden de verschillende soorten uitkeringen uit het gemeentefonds besproken. Daarnaast bespreekt dit hoofdstuk per soort uitkering de verdeling.

Figuur 2. Soorten uitkeringen uit het gemeentefonds

3.2. Algemene uitkering

Karakter

In de Financiële-verhoudingswet is geregeld dat elke gemeente een algemene uitkering uit het gemeentefonds ontvangt. Deze uitkering komt ten goede aan de algemene middelen van de gemeente, de gemeente is dus vrij in de besteding ervan. De verdeling van deze middelen houdt rekening met de capaciteit van gemeenten om eigen inkomsten te verwerven. Daarnaast wordt rekening gehouden met de verschillen in noodzakelijke uitgaven tussen gemeenten. Aan de hand van bijna zestig verdeelmaatstaven wordt de hoogte van deze uitkering voor een gemeente bepaald. Zo wordt rekening gehouden met het vermogen van gemeenten om eigen belastinginkomsten te verwerven. Daarnaast verschilt de behoefte aan bepaalde voorzieningen per gemeente, bijvoorbeeld door het verschil in het aantal inwoners en de samenstelling van de bevolking in de gemeente.

Bedragen

De algemene uitkering is de grootste uitkering uit het gemeentefonds en bedraagt ongeveer 83 procent van het totaal. In totaal wordt in 2013 € 14,7 miljard aan gemeenten uitgekeerd via de algemene uitkering. Het gemiddelde bedrag dat gemeenten ontvangen bedraagt € 36 miljoen. Het gemiddelde bedrag per inwoner bedroeg in 2013 € 878. Over de jaren 2010-2013 is de samenstelling van het gemeentefonds nauwelijks veranderd, zoals in figuur 2 wordt weergegeven. Ook de hoogte van de algemene uitkering is in deze jaren niet aanmerkelijk veranderd. Het gemiddelde bedrag dat gemeenten ontvingen is enigszins toegenomen in deze periode, van € 35,6 miljoen in 2010 tot € 36 miljoen in 2013. Dit heeft te maken met de afname van het aantal gemeenten in deze periode, van 431 gemeenten in 2010 tot 408 gemeenten in 2013.

Verdeling

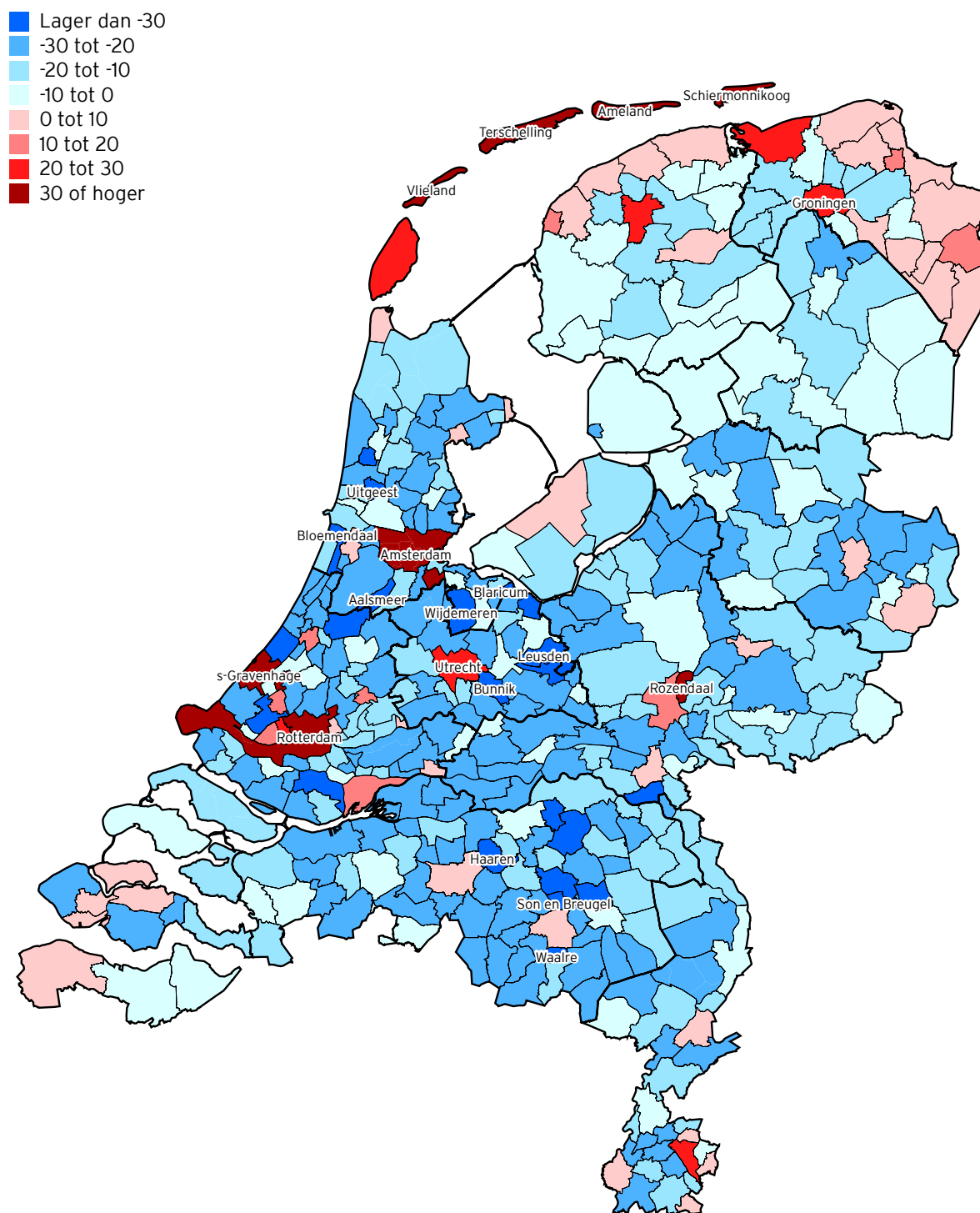
De verdeling van de algemene uitkering gebeurt door middel van circa zestig verdeelmaatstaven. Voorbeelden van maatstaven die gebruikt worden zijn het aantal inwoners, het aantal schoolgaande kinderen, het aantal ouderen, de bodemgesteldheid en de centrumfunctie. Dit zijn factoren die leiden tot kosten. Een tweede groep maatstaven geeft een indicatie voor de mogelijkheid van de gemeente om belastinginkomsten te verwerven. Dit wordt gemeten aan de hand van de ozb-grondslag. Daarnaast ontvangt elke gemeente een vast bedrag.

Voor het analyseren van de verdeling van de verschillende uitkeringen per gemeente wordt gebruik gemaakt van het gemiddelde uitkeringsbedrag per inwoner als afwijking van het landelijk gemiddelde. Een negatieve score betekent dat een gemeente minder ontvangt dan het landelijk gemiddelde, bij een positieve score ontvangt een gemeente meer dan het gemiddelde. Bij een score van 0 procent wordt precies het landelijk gemiddelde aan uitkering ontvangen. Een score van 20 procent, bijvoorbeeld, houdt in dat een gemeente per inwoner 20 procent meer van dit type uitkering ontvangt dan het landelijk gemiddelde bedrag per inwoner.

Kaart 1 geeft een overzicht van de verdeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds over gemeenten. De uitkering wordt uitgedrukt in procentuele afwijking van het gemiddelde uitkeringsbedrag per inwoner. Grote gemeenten en waddengemeenten nemen in de verdeling een speciale plaats in. Doordat zij geacht worden aanzienlijk hogere kosten per inwoner te moeten maken dan andere gemeenten om een gelijkwaardig voorzieningenniveau aan te bieden, ontvangen zij uitkeringen die boven het gemiddelde liggen. Middelgrote gemeenten en gemeenten in de periferie (Oost-Groningen, Zeeland) ontvangen ook vaak bovengemiddelde uitkeringen.

In tabel 4 is een overzicht opgenomen van gemeenten waarvan de algemene uitkering per inwoner in 2013 het meest afwijkt van het landelijk gemiddelde. Zo ontvangt Blaricum 42 procent minder dan het gemiddelde en Bloemendaal 40 procent. De gemeenten Schiermonnikoog en Vlieland ontvangen aanzienlijk meer algemene uitkering per inwoner dan het landelijk gemiddelde, respectievelijk 163 procent en 134 procent. Daarna volgt Amsterdam met een algemene uitkering die 82 procent boven het gemiddelde ligt. Achterin deze atlas is een tabel opgenomen met een overzicht voor alle uitkeringen in alle gemeenten in 2013 (tabel 13).

Kaart 1. Algemene uitkering per inwoner, uitgedrukt als procentuele afwijking van het landelijk gemiddelde (2013)

Tabel 4. Algemene uitkering per inwoner als percentage onder of boven het landelijk gemiddelde (2013)

Laagste tien		Hoogste tien	
Blaricum	-42%	Schiermonnikoog	163%
Bloemendaal	-40%	Vlieland	134%
Bunnik	-37%	Amsterdam	82%
Son en Breugel	-34%	Rotterdam	67%
Leusden	-34%	's-Gravenhage	58%
Uitgeest	-34%	Rozendaal	57%
Haaren	-34%	Ameland	55%
Waalre	-34%	Terschelling	44%
Wijdemeren	-33%	Utrecht	27%
Aalsmeer	-33%	Groningen	26%

3.3. Decentralisatie- en integratie-uitkeringen

In het jaar 2013 werden 27 decentralisatie- en 3 integratie-uitkeringen aan gemeenten verstrekt. In de periode 2010-2013 is zowel het aantal decentralisatie- als het aantal integratie-uitkeringen sterk afgenomen (zie tabel 1). In 2013 werd via deze uitkeringen in totaal € 2,8 miljard uitgekeerd.

Karakter uitkeringen

Volgens de Financiële-verhoudingswet komen de decentralisatie- en integratie-uitkeringen ten goede aan de algemene middelen. Het bestedingsdoel is voor deze uitkeringen dus niet vastgelegd.

Decentralisatie-uitkeringen bestaan sinds 2008 en worden vaak gebruikt voor de overgang van specifieke uitkeringen naar de algemene uitkering uit het gemeentefonds (Algemene Rekenkamer, 2009). Voor decentralisatie-uitkeringen is geen termijn vastgesteld waarop ze overgaan in de algemene uitkering. Daarnaast is er voor deze uitkeringen niet altijd een voornemen om ze over te laten gaan in de algemene uitkering, het kan ook gaan om tijdelijk beleid. Voor integratie-uitkeringen is wel een termijn vastgesteld voor opname in de algemene uitkering.

De verdeling van deze uitkeringen verloopt anders dan de verdeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Elke uitkering kent een eigen verdeelsystematiek. Het kan gaan om uitkeringen die gemeenten met een bepaalde problematiek kunnen aanvragen (voorbeeld: spoorse doorsnijdingen). In andere gevallen is er een gedetailleerd verdeelmodel opgezet (voorbeeld: WMO). Daarnaast ontvangt niet elke gemeente alle typen decentralisatie- en integratie-uitkeringen.

Hoewel decentralisatie-uitkeringen tot de algemene middelen van gemeenten behoren, lijken zij soms erg op specifieke uitkeringen. Dit komt goed tot uitdrukking in de Nota van toelichting van een recent Koninklijk Besluit:

“Het is uitdrukkelijk de intentie van de regering om de zo min mogelijk bestedingsvoorwaarden aan de decentralisatie-uitkeringen te koppelen. De uiteindelijke situatie zal moeten zijn dat de bestedings- en verantwoordingsvrijheid niet wordt ingeperkt

*door nadere actieplannen, convenanten, kaders, etcetera. Weliswaar worden in de fase van de verstrekking van de uitkering momenteel nog voorwaarden aan de uitkering verbonden, maar de winst zit hem in de verminderde verantwoordingslasten van de decentrale overheden. Er kan geen afzonderlijke financiële verantwoordingsinformatie worden gevraagd over de besteding van vastgestelde uitkeringen. Evenmin kunnen uitkeringen worden teruggevorderd vanwege het niet nakomen van de afspraken. Het gaat hier immers om financiële middelen die voor een gemeente vrij besteedbaar zijn.”*³

Er kunnen dus wel voorwaarden worden gesteld aan de besteding, maar dat is eigenlijk niet de bedoeling. Over de besteding mag geen verantwoording worden gevraagd, en terugvordering is evenmin mogelijk. De Algemene Rekenkamer (2009), de Raad voor de financiële verhoudingen (2011) en de Raad van State (2011) hebben zich hier kritisch over uitgelaten.

De vermindering van het aantal specifieke uitkeringen (waarover meer in paragraaf 4.1) is deels tot stand gekomen door overheveling naar het gemeentefonds in de vorm van een decentralisatie-uitkering (voorbeeld: spoorse doorsnijdingen). Wanneer dan nog steeds voorwaarden aan de besteding worden gesteld neemt de bestedingsvrijheid van gemeenten niet toe. Aan decentralisatie-uitkeringen is geen minimumomvang verbonden. Specifieke uitkeringen moeten daarentegen minimaal € 10 miljoen per jaar uitkeren. Deze beperking kan dus worden omzeild door er een decentralisatie-uitkering van te maken.

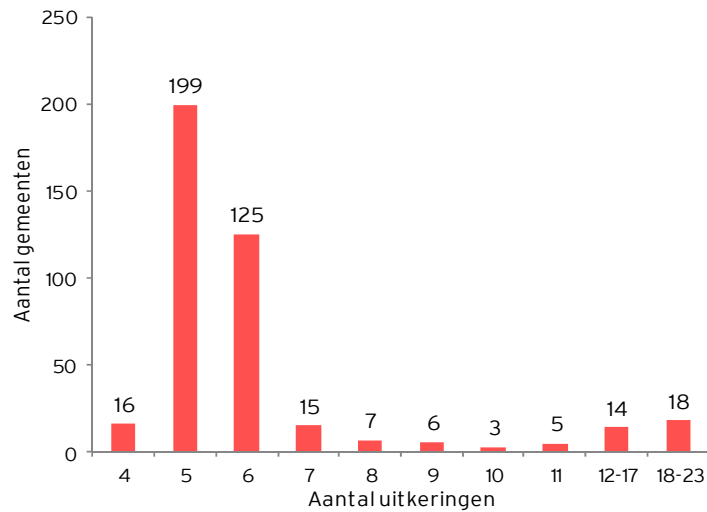
Aantal uitkeringen per gemeente

Het is niet duidelijk welke decentralisatie- en integratie-uitkeringen er precies zijn. Het overzicht in de memorie van toelichting bij de begroting van het gemeentefonds komt niet overeen met het overzicht in de circulaire van het gemeentefonds. In de verantwoording staat hoe we daarmee zijn omgegaan.

Het aantal uitkeringen dat een gemeente ontvangt varieert. De meeste gemeenten ontvingen in 2013 vijf of zes verschillende uitkeringen, zoals te zien in figuur 3. De meeste decentralisatie- en integratie-uitkeringen werden ontvangen door de gemeente Rotterdam, 23 in totaal.

³ Besluit van 19 april 2011 tot wijziging van het Besluit decentralisatie- en integratie-uitkeringen in verband met het wijzigen van bestaande decentralisatie- en integratie-uitkeringen en het introduceren van nieuwe decentralisatie- en integratie-uitkeringen (2009), Staatsblad 2011, 226. De schrijffout in dit citaat is overgenomen uit deze bron.

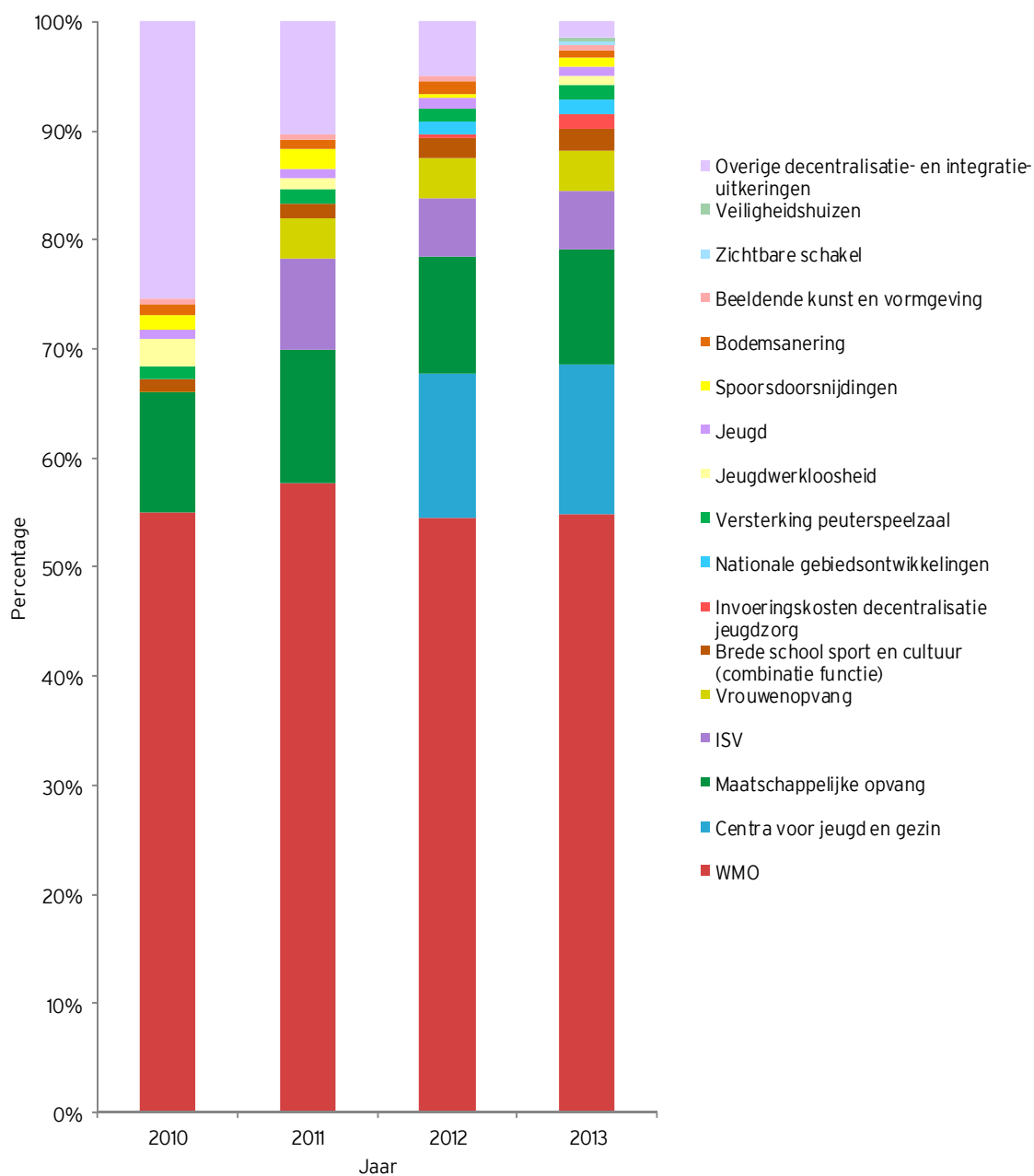
Figuur 3. Frequentieverdeling van het aantal decentralisatie- en integratie-uitkeringen (2013)

Belangrijkste uitkeringen

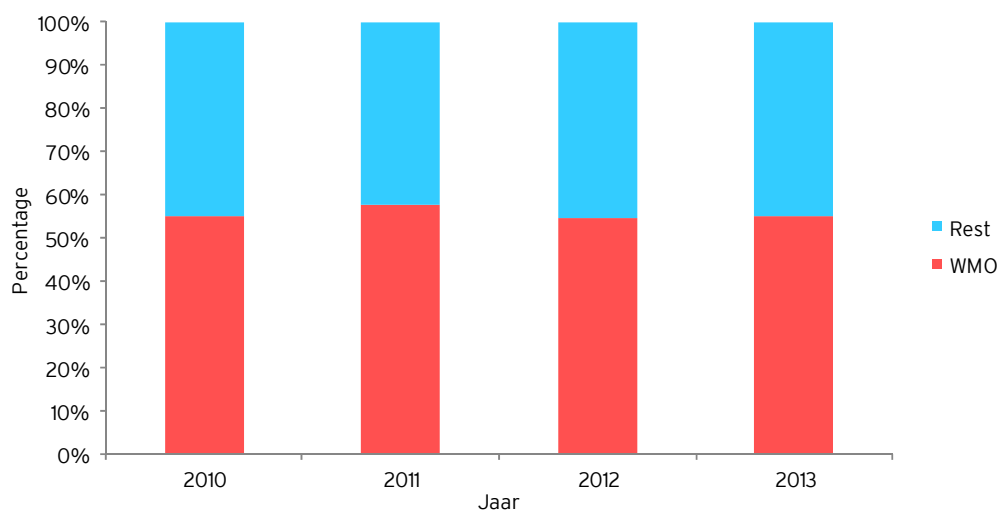
In figuur 4 wordt de relatieve omvang van de decentralisatie- en integratie-uitkeringen weergegeven voor de jaren 2010-2013. De integratie-uitkering wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) is veruit de grootste uitkering. In 2013 bedroeg deze uitkering 55 procent van het totaal aan decentralisatie- en integratie-uitkeringen. Met ingang van 2012 is de uitkering met betrekking tot Centra voor jeugd en gezin van een specifieke uitkering omgezet naar een decentralisatie-uitkering. De verschillende uitkeringen variëren per jaar, evenals de relatieve omvang van de uitkeringen.

Figuur 4. Relatieve omvang decentralisatie- en integratie-uitkeringen

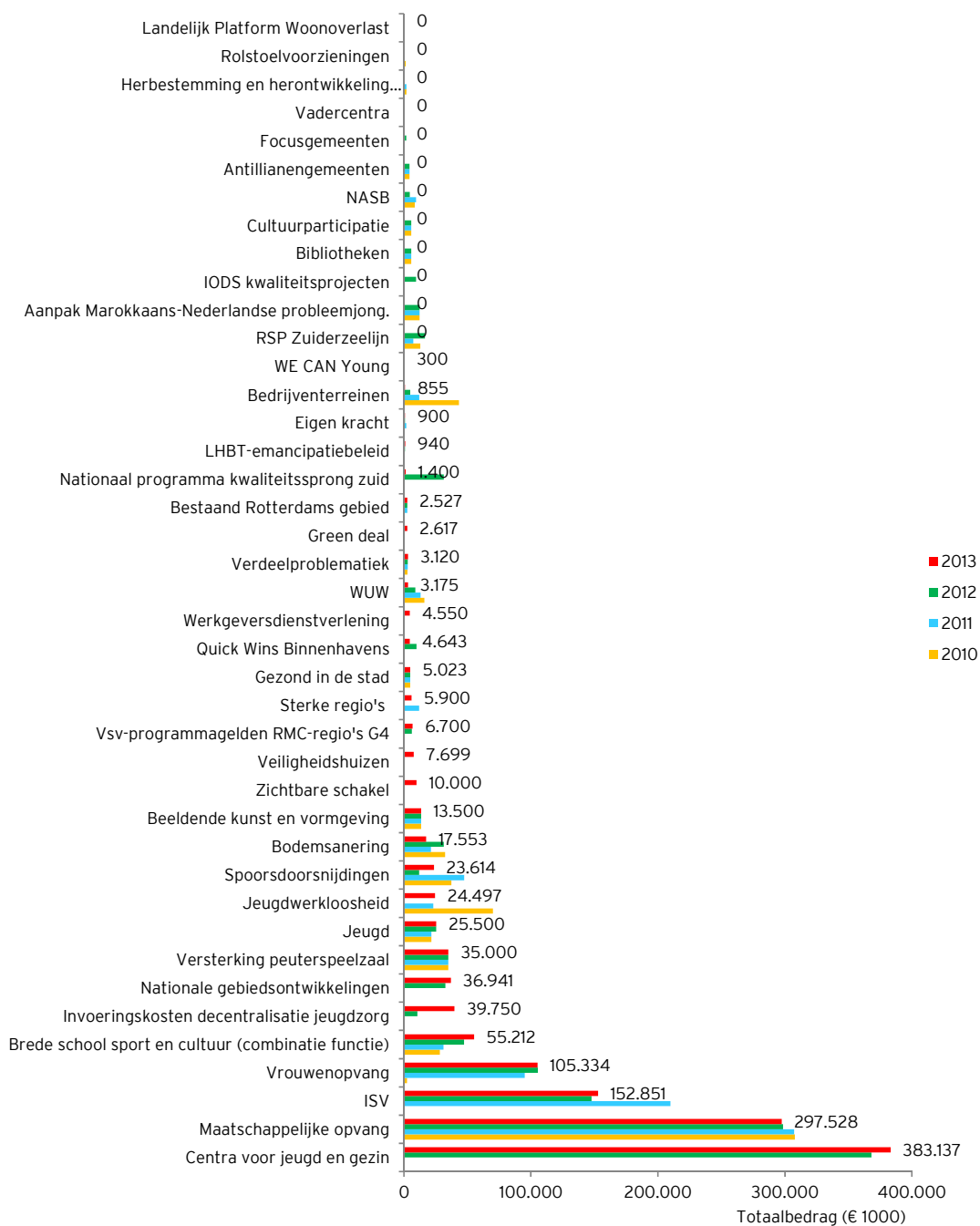

In figuur 6 wordt weergegeven wat de totale omvang van de verschillende decentralisatie- en integratie-uitkeringen was in 2010-2013. De bedragen geven de omvang in het jaar 2013 weer. De integratie-uitkering WMO is buiten beschouwing gelaten om de leesbaarheid te vergroten. Deze uitkering wordt afzonderlijk weergegeven in figuur 5. De omvang van de integratie-uitkering WMO bedroeg in 2013 € 1,56 miljard. Uit figuur 6 blijkt dat een groot aantal uitkeringen gering van omvang zijn. Van een aantal uitkeringen bedroeg het totaal meer dan € 100 miljoen in 2013. Dat zijn de WMO, de uitkering voor Centra voor jeugd en gezin, Maatschappelijke opvang, het Investeringsbudget stedelijke vernieuwing (ISV) en de uitkering voor Vrouwenopvang. In 2010 was het investeringsbudget stedelijke vernieuwing nog een specifieke uitkering, vanaf 2011 is dit een decentralisatie-uitkering.

Figuur 5. Totaalbedrag integratie-uitkering WMO

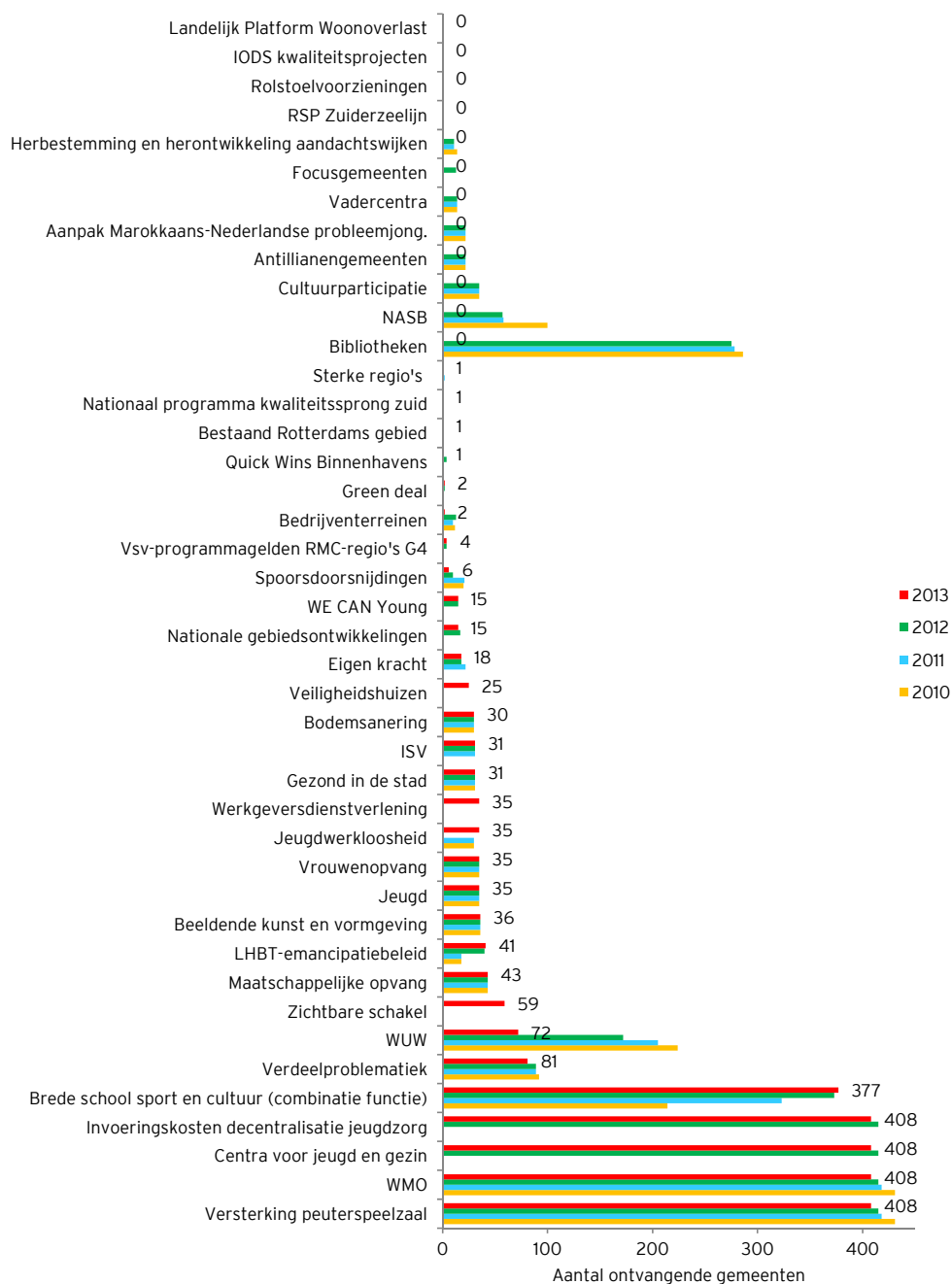
Figuur 6. Totaalbedrag per decentralisatie- en integratie-uitkering

Figuur 6. (vervolg)

Figuur 7. Aantal ontvangende gemeenten per uitkering

Figuur 7. (vervolg)

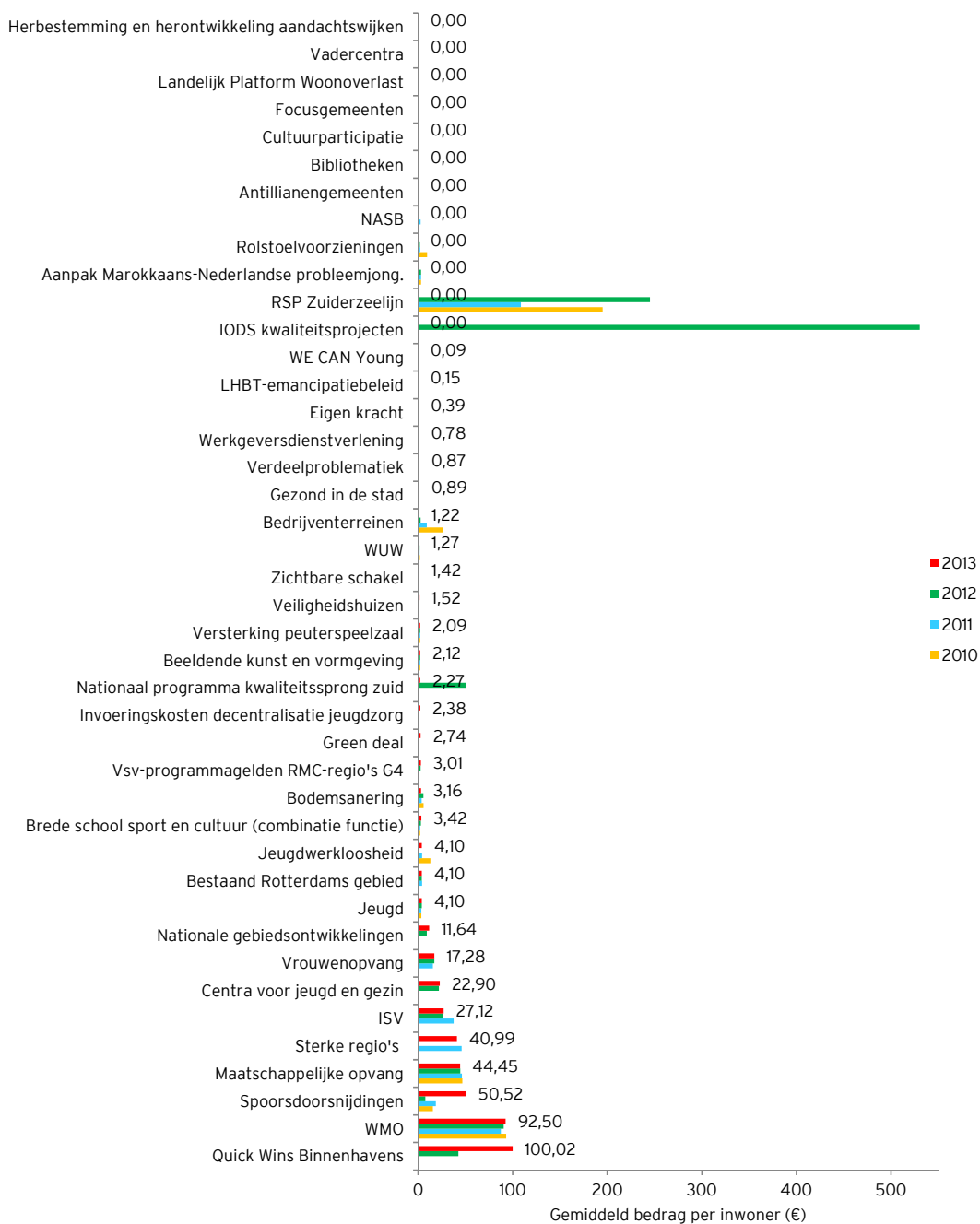
Aantal ontvangende gemeenten

Het aantal gemeenten dat een bepaalde decentralisatie- of integratie-uitkering ontvangt verschilt sterk per uitkering. Een aantal uitkeringen worden aan elke gemeente uitgekeerd. Een voorbeeld hiervan is de WMO. In figuur 7 wordt voor de jaren 2010-2013 weergegeven hoeveel gemeenten een bepaalde uitkering ontvangen. In 2010 bedroeg het totaal aantal gemeenten 431, in 2011 waren er 418 gemeenten, in 2012 415 en in het jaar 2013 resteerden er 408 gemeenten. Dit aantal is afgenomen door gemeentelijke herindelingen. In 2010 en 2011 waren er twee uitkeringen die door iedere gemeente werden ontvangen, de WMO-uitkering en de uitkering versterking peuterspeelzaal. In 2012 en 2013 werden daarnaast nog twee uitkeringen door iedere gemeente ontvangen. Ten eerste de uitkering Centra voor jeugd en gezin, een voormalig specifieke uitkering. Ten tweede de uitkering invoeringskosten decentralisatie jeugdzorg. Een aantal uitkeringen worden maar aan één gemeente uitgereikt.

Gemiddelde bedragen per gemeente

Het gemiddelde bedrag per inwoner dat gemeenten ontvangen verschilt sterk per uitkering en wordt weergegeven in figuur 8. Een aantal uitkeringen kent een hoog bedrag per inwoner. Het gemiddelde bedrag per inwoner voor het regionaal structuurplan Zuiderzeelijn is vrij hoog in de periode 2010-2012 (€ 195 in 2010; € 109 in 2011 en € 245 in 2012). Dit is een uitkering met één ontvangende gemeente, de gemeente Assen. De uitkering IODS kwaliteitsprojecten kent een hoog bedrag per inwoner in het jaar 2012 (€ 530). Het betreft een uitkering van ruim € 9,6 miljoen aan de gemeente Midden-Delfland voor projecten in het kader van de integrale ontwikkeling tussen Delft en Schiedam (IODS). In het jaar 2013 was het gemiddelde bedrag per inwoner het hoogst voor de uitkering Quick Wins Binnenhavens (€ 100). Daarnaast zijn er tal van uitkeringen met een relatief klein bedrag per inwoner.

Figuur 8. Gemiddeld bedrag per inwoner in ontvangende gemeente

Figuur 8. (vervolg)

Verdeling

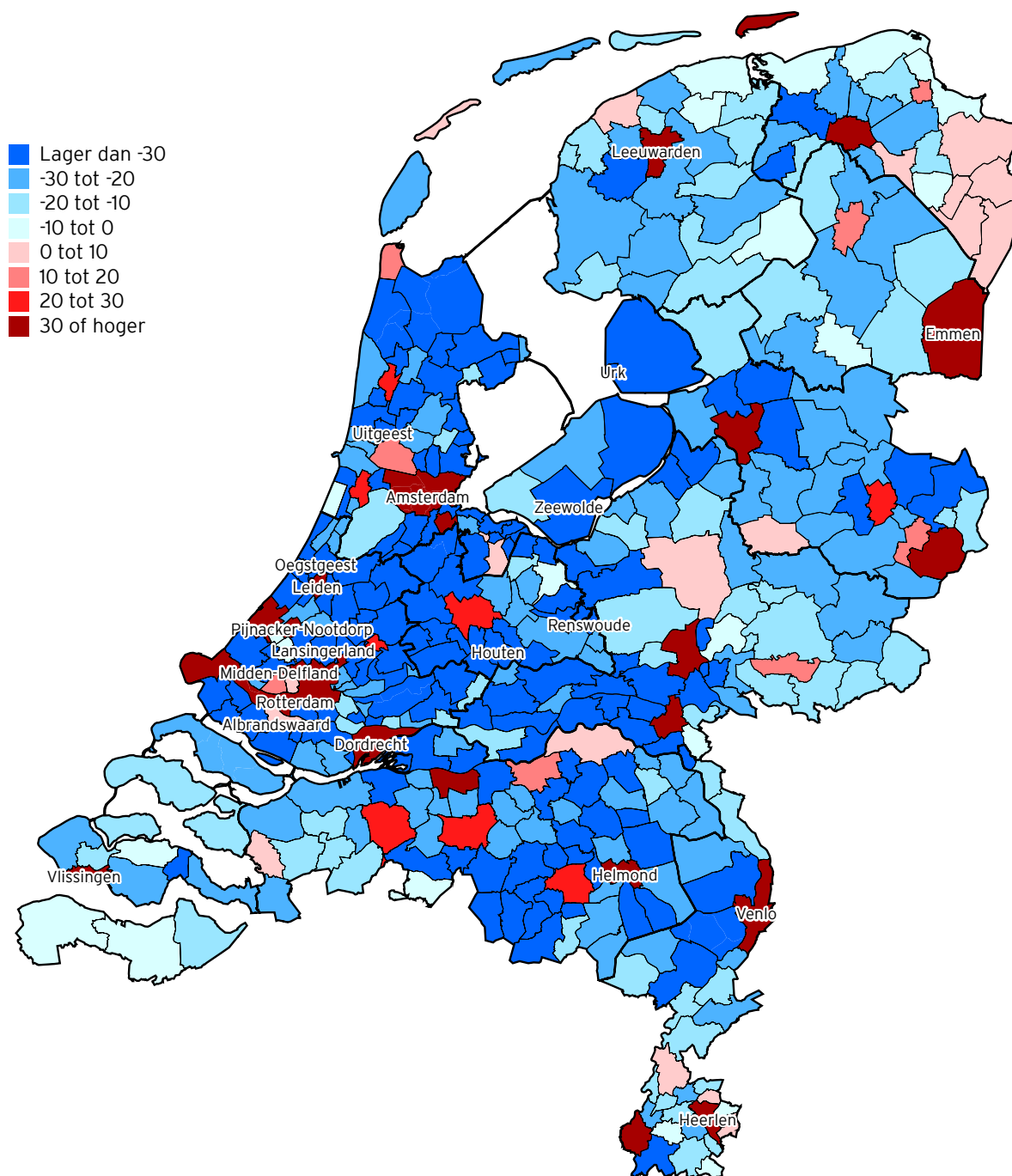
Kaart 2 laat zien dat de totale ontvangsten uit decentralisatie- en integratie-uitkeringen naar verhouding hoog zijn voor grote en middelgrote gemeenten. De decentralisatie- en integratie-uitkeringen worden hier uitgedrukt als procentuele afwijking van het gemiddelde. De meeste gemeenten ontvangen een naar verhouding laag bedrag aan decentralisatie- en integratie-uitkeringen.

Tabel 5 laat voor de decentralisatie- en integratie-uitkeringen zien welke gemeenten de grootste afwijking kennen van het landelijk gemiddelde bedrag per inwoner. De tabel geeft de procentuele afwijking van het landelijk gemiddelde weer in 2013. De gemeente Lansingerland kent het laagste bedrag per inwoner, 54 procent lager dan het landelijk gemiddelde. Het gemiddelde uitkeringsbedrag per inwoner ligt het hoogst in de gemeenten Leeuwarden en Dordrecht (respectievelijk 126 procent en 110 procent hoger dan het landelijk gemiddelde). Leeuwarden ontvangt voor een gemeente van die omvang een zeer hoog bedrag voor de decentralisatie-uitkering maatschappelijke opvang. Dit verklaart waarom het gemiddelde uitkeringsbedrag in deze gemeente hoog is. Voor de gemeente Dordrecht is de oorzaak ergens anders te zoeken. Deze gemeente ontvangt in het kader van de decentralisatie-uitkering nationale gebiedsontwikkelingen in 2013 een bedrag van € 15 miljoen. Deze uitkering wordt verstrekt in het kader van Nota Ruimte, project westelijke Dordtse oever.

Tabel 5. Decentralisatie- en integratie-uitkering per inwoner als percentage onder of boven het landelijk gemiddelde (2013)

Laagste tien		Hoogste tien	
Lansingerland	-54%	Leeuwarden	126%
Urk	-52%	Dordrecht	110%
Houten	-51%	Heerlen	90%
Zeewolde	-50%	Leiden	86%
Pijnacker-Nootdorp	-49%	Rotterdam	80%
Midden-Delfland	-48%	Vlissingen	74%
Uitgeest	-48%	Venlo	61%
Albrandswaard	-48%	Helmond	60%
Oegstgeest	-48%	Emmen	54%
Renswoude	-48%	Amsterdam	52%

Kaart 2. Decentralisatie- en integratie-uitkeringen per inwoner, uitgedrukt als procentuele afwijking van het landelijk gemiddelde (2013)

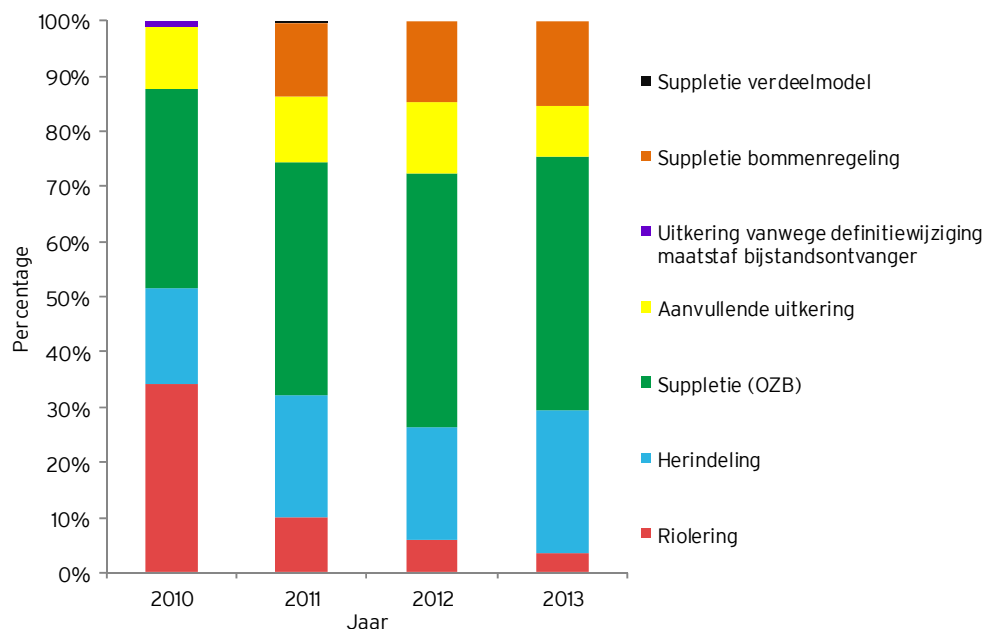
3.4. Overige uitkeringen uit het gemeentefonds

Karakter

Het gemeentefonds kent naast de algemene uitkering en de decentralisatie- en integratie-uitkeringen ook een groep overige uitkeringen. De bekendste uit deze groep is de aanvullende uitkering volgens artikel 12 van de Financiële-verhoudingswet. Deze uitkering voorziet in extra middelen wanneer de algemene middelen van de gemeente niet in de noodzakelijke behoeften kunnen voorzien. In 2013 wordt de aanvullende uitkering ontvangen door de gemeenten Loppersum, Boarnsterhim en Millingen aan de Rijn.

Figuur 9 geeft een overzicht van de overige uitkeringen uit het gemeentefonds voor de jaren 2010-2013. Per jaar verschilt de onderlinge financiële verhouding van deze uitkeringen sterk. De samenstelling van de groep overige uitkeringen verschilt eveneens per jaar. De omvang van de uitkering riolering daalt sterk, van € 57 miljoen in 2010 tot €4,5 miljoen in 2013.

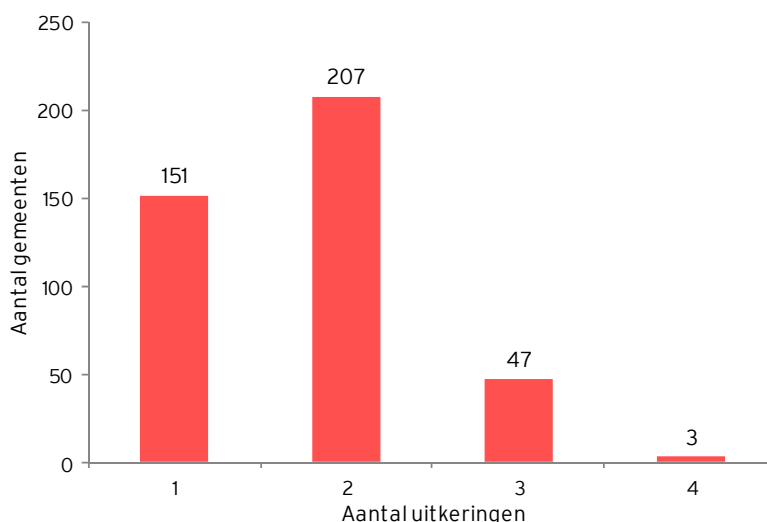
Figuur 9. Relatieve omvang overige uitkeringen uit het gemeentefonds

Uitkeringen per gemeente

Het aantal overige uitkeringen dat een gemeente ontvangt is niet voor iedere gemeente gelijk, zoals te zien in figuur 10. De meeste gemeenten ontvingen twee overige uitkeringen in 2013. Er waren vijf verschillende uitkeringen in 2012, geen enkele gemeente ontving alle vijf de typen. Drie gemeenten ontvingen vier verschillende uitkeringen: Boarnsterhim, Oss en Stichtse Vecht.

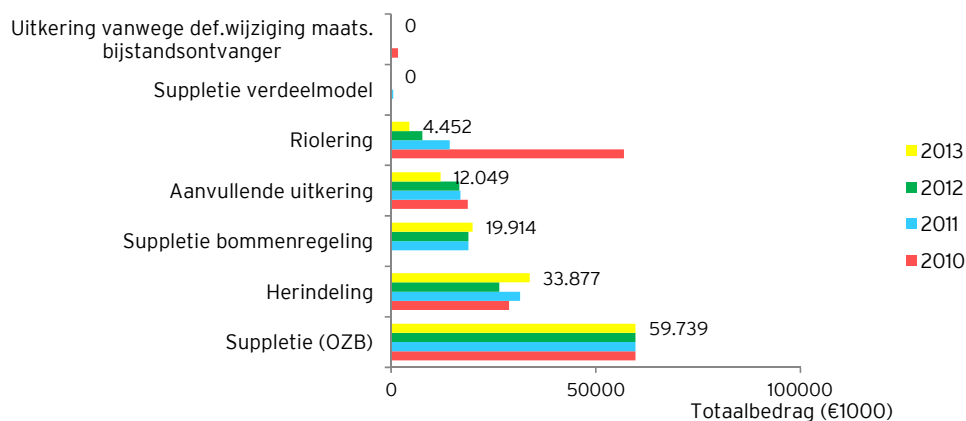
Figuur 10. Frequentieverdeling van het aantal ontvangen overige uitkeringen uit het gemeentefonds per gemeente (2013)

Bedragen per uitkering

In figuur 11 wordt voor de jaren 2010-2013 weergegeven wat het totaalbedrag van elke uitkering was. Per jaar verschilt de omvang van de uitkeringen en de samenstelling van de groep overige uitkeringen. Over het algemeen zijn de uitkeringen suppletie (ozb) en herindeling de grootste uitkeringen. De uitkering vanwege definitiewijziging maatschappelijke bijstandsontvanger (2010) en de uitkering suppletie verdeelmodel (2011) zijn de kleinste uitkeringen. Het totaalbedrag aan overige uitkeringen is in de periode 2010-2013 afgenomen van € 166 miljoen in 2010 tot € 126 miljoen in 2013.

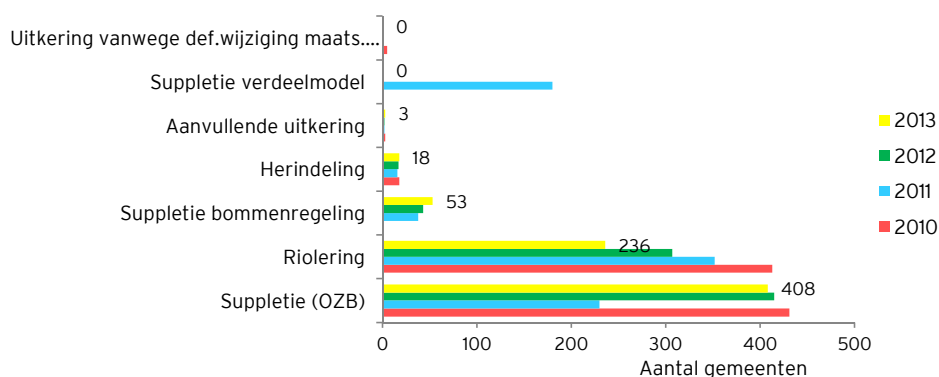
Figuur 11. Totaalbedrag per overige uitkering uit het gemeentefonds

Aantal ontvangende gemeenten

Het aantal gemeenten dat een overige uitkering ontvangt verschilt per uitkering, zoals te zien in figuur 12. Bij het lezen van deze figuur moet rekening worden gehouden met de lichte afname van het totaal aantal gemeenten in de periode 2010-2013, als gevolg van gemeentelijke herindelingen. De uitkering suppletie (ozb) werd door elke gemeente ontvangen. De aanvullende uitkering daarentegen werd in 2013 door 3 gemeenten ontvangen.

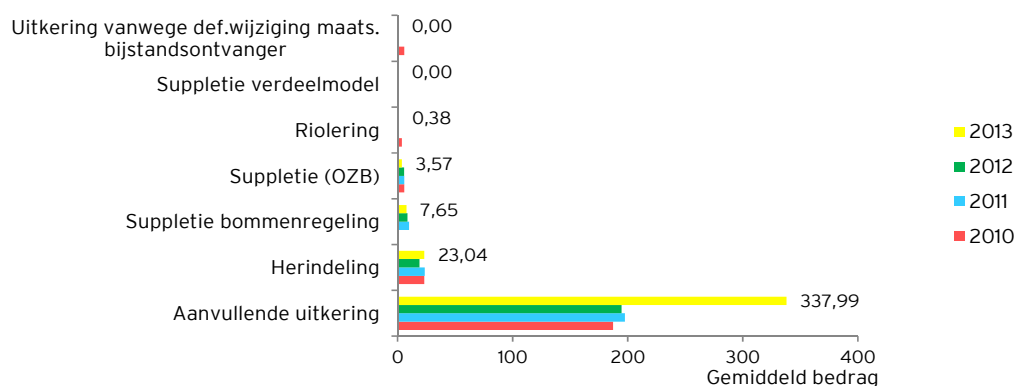
Figuur 12. Aantal gemeenten dat een overige uitkering uit het gemeentefonds ontvangt

Gemiddeld bedrag per inwoner

Het gemiddelde uitkeringsbedrag per inwoner in de ontvangende gemeenten wordt weergegeven in figuur 13. Het gemiddelde bedrag aan aanvullende uitkering dat gemeenten ontvangen is het hoogst en ligt rond de € 89 per inwoner. De gemiddelde bedragen van de andere uitkeringen uit de groep overige uitkeringen ligt onder de € 25 per inwoner.

Figuur 13. Gemiddeld bedrag overige uitkeringen uit het gemeentefonds per inwoner in ontvangende gemeente

Verdeling

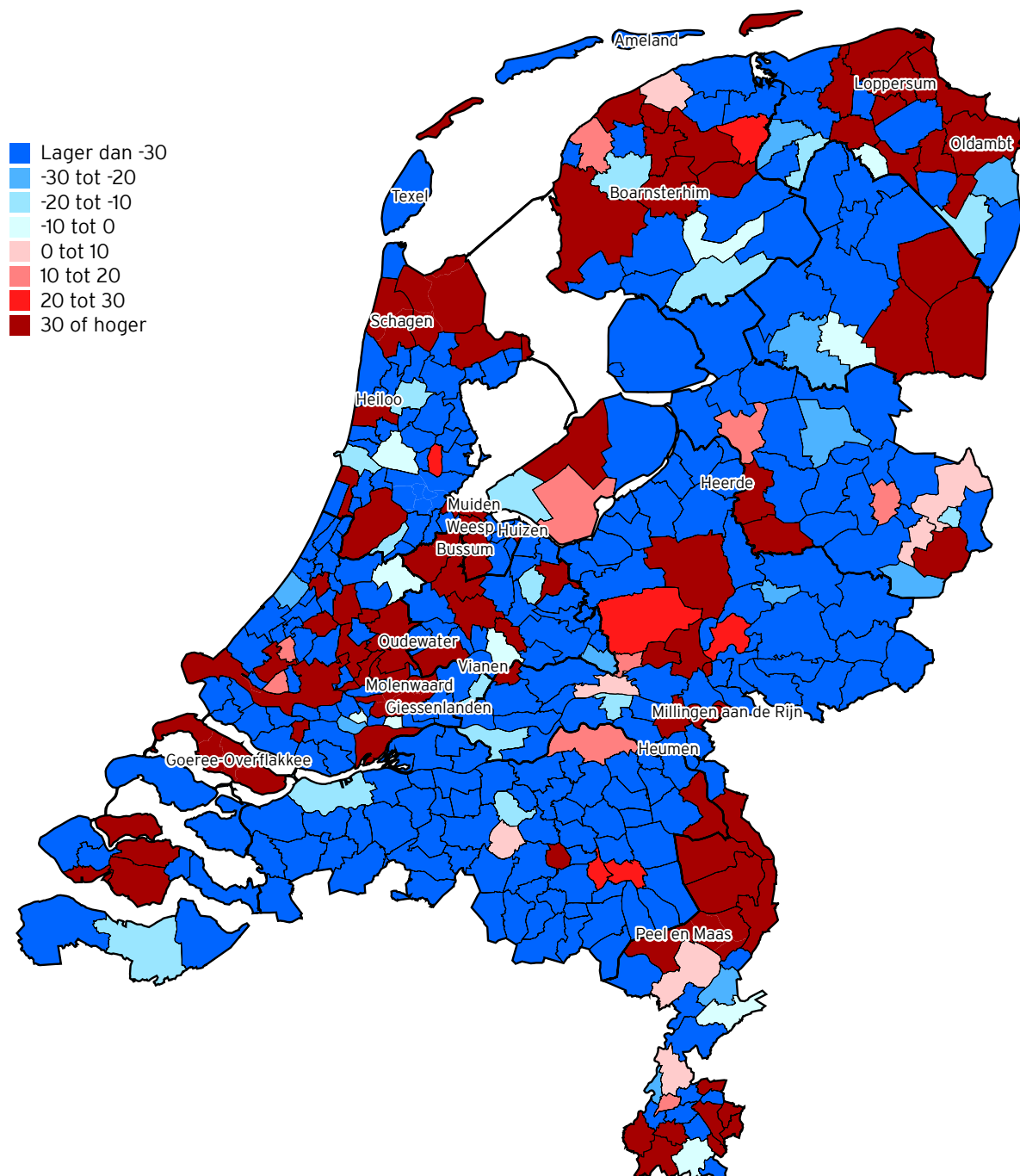
Kaart 3 laat zien dat er aanmerkelijke verschillen bestaan tussen gemeenten met betrekking tot de overige uitkeringen uit het gemeentefonds. In totaal gaat het hier om geringe bedragen, voor een individuele gemeente kunnen deze bedragen van groot belang zijn. Zowel kaart 3 als tabel 6 laat grote uitschieters zien, zowel naar positief als negatief.

De gemiddelde uitkering per inwoner verschilt aanzienlijk per gemeente. Dit is terug te zien in tabel 6, waar de uitkering per inwoner als percentage onder of boven het landelijk gemiddelde wordt weergegeven. De gemeenten Texel en Bussum ontvangen het kleinste bedrag aan overige uitkeringen, respectievelijk 376 procent en 373 procent minder dan het landelijk gemiddelde. De gemeente Boarnsterhim ontvangt 6961 procent meer dan het landelijk gemiddelde. Dit wordt veroorzaakt door de aanvullende uitkering die deze gemeente ontvangt in het jaar 2013. Dit geldt ook voor de gemeenten Millingen aan de Rijn (1282 procent) en Loppersum (1172 procent). Opvallend is dat de gemeente Muiden (2077 procent) een grote afwijking heeft van het gemiddelde uitkeringsbedrag per inwoner. Dit wordt veroorzaakt door de uitkering suppletie bommenregeling. Daarnaast ontvangen de gemeenten Molenwaard en Goeree-Overflakkee een hoog bedrag per inwoner (respectievelijk 1332 procent en 1172 procent hoger dan het landelijk gemiddelde), dit wordt veroorzaakt door de uitkering herindeling.

Tabel 6. Overige uitkeringen uit het gemeentefonds per inwoner als percentage onder of boven het landelijke gemiddelde (2013)

Laagste tien		Hoogste tien	
Texel	-386%	Boarnsterhim	4366%
Bussum	-383%	Muiden	2185%
Huizen	-314%	Molenwaard	1382%
Heiloo	-288%	Loppersum	1229%
Ameland	-283%	Goeree-Overflakkee	1222%
Oudewater	-263%	Weesp	1115%
Heumen	-256%	Schagen	931%
Vianen	-256%	Oldambt	779%
Heerde	-245%	Millingen aan de Rijn	712%
Giessenlanden	-244%	Peel en Maas	666%

Kaart 3. Overige uitkeringen uit het gemeentefonds per inwoner, uitgedrukt als procentuele afwijking van het landelijk gemiddelde (2013)

4. Specifieke uitkeringen

Naast de uitkeringen uit het gemeentefonds keert het rijk specifieke uitkeringen uit aan gemeenten. In 2013 waren dat 21 verschillende uitkeringen met een gezamenlijke omvang van € 8,6 miljard. In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op deze uitkeringen.

4.1. Inleiding

Karakter uitkeringen

Specifieke uitkeringen worden niet verstrekt via het gemeentefonds, maar staan apart op de begroting van de betreffende ministeries. In de Financiële-verhoudingswet is geregeld dat specifieke uitkeringen worden verstrekt met een bepaald bestedingsdoel. In de regeling bij de uitkering wordt het bestedingsdoel door de verstrekker omschreven. Over de besteding is verantwoording verschuldigd aan de rijksoverheid. Wordt het geld niet volgens de regels besteed, dan kan de verantwoordelijke minister de uitkering (gedeeltelijk) terugvorderen.

De mate waarin het bestedingsdoel van specifieke uitkeringen is vastgelegd verschilt. Het kan gaan om het vergoeden van werkelijk gemaakte uitgaven voor nauw omschreven doelen, maar ook om een uitkering die voor een breed omschreven beleidsterrein is bedoeld. De grootste specifieke uitkering, de gebundelde uitkering voor het bekostigen van de bijstandsverlening, is eigenlijk niet eens geoormerkt, aangezien overschotten vrij besteedbaar zijn, terwijl tekorten binnen zekere grenzen zelf moeten worden aangevuld.

Gemeenten verantwoorden de besteding van specifieke uitkeringen via de *Single information, Single audit* (SiSa) systematiek. Gemeenten kunnen nu in de bijlage van de eigen jaarrekening verantwoording afleggen over de besteding van specifieke uitkeringen. Daarnaast vindt er een eenmalige accountantscontrole plaats van de gemeenterekening (Algemene Rekenkamer, 2009). Een aparte controle is niet meer nodig.

Sanering

Het aantal specifieke uitkeringen is de laatste jaren aanzienlijk kleiner geworden. In 1980 bijvoorbeeld werden er nog 532 geteld (Tweede Kamer, 2009). In 2013 was dit aantal teruggelopen tot 45. Dit aantal betreft specifieke uitkeringen aan gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen (Wgr-gebieden) samen. Niet al deze uitkeringen keren in het jaar 2013 een bedrag uit. 21 specifieke uitkeringen waren bestemd voor gemeenten en keerden een bedrag uit in 2013.

De sanering van het aantal specifieke uitkeringen is bewust beleid geweest, gericht op het vergroten van de decentrale beleidsvrijheid en het verminderen van verantwoordingsverplichtingen, op basis van de aanbevelingen die de commissie-Brinkman in 2004 formuleerde (Stuurgroep doorlichting specifieke uitkeringen, z.j.). Sommige voormalige specifieke uitkeringen zijn opgenomen in de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Andere zijn omgezet in een decentralisatie- of een integratie-uitkering, of simpelweg opgeheven.

Ook de introductie van de verzameluitkering, in 2008, heeft het aantal specifieke uitkeringen verminderd. Uitkeringen van minder dan € 10 miljoen worden sindsdien per

ministerie gebundeld in een verzameluitkering, waarvan er per ministerie slechts één kan bestaan. Bij de verstrekking van een verzameluitkering wordt vermeld ter zake van welke beleidsthema's de uitkering wordt verstrekt, en wat de bedragen zijn per beleidsthema. De vermindering van het aantal specifieke uitkeringen die het gevolg is van de introductie van verzameluitkeringen is daardoor voor een deel slechts optisch. Er zijn dit jaar 2 verzameluitkeringen uitgekeerd aan gemeenten die samen minimaal 4 beleidsthema's kennen.

Doordat de bestedingsvrijheid in veel gevallen is toegenomen, en doordat de verantwoordingsverplichtingen zijn gereduceerd, hebben de twee grootste nadelen van specifieke uitkeringen aan belang verloren. Een verdere vermindering van het aantal specifieke uitkeringen is daardoor minder dringend geworden. Dit geldt des te meer als deze vermindering wordt bereikt door omzetting in decentralisatie-uitkeringen. Doordat aan dergelijke uitkeringen vaak ook bestedingsvoorwaarden worden gesteld (zie paragraaf 3.3) levert dit nauwelijks winst op. Een voordeel van decentralisatie-uitkeringen boven specifieke uitkeringen is de grotere transparantie. Zo is informatie over de verdeling van decentralisatie- en integratie-uitkeringen tussen gemeenten beschikbaar, in de circulaire van het gemeentefonds. De *Onderhoudsrapportage specifieke uitkeringen* bevat dergelijke informatie niet voor specifieke uitkeringen.

Beschikbaarheid gegevens

Het aantal specifieke uitkeringen en de verdeling van deze uitkeringen is niet transparant. In de onderhoudsrapportage specifieke uitkeringen geven de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de minister van Financiën een overzicht van de stand van de specifieke uitkeringen. Deze informatie komt niet altijd overeen met de informatie die de betreffende ministeries zelf publiceren. Zo blijkt de doeluitkering jeugdzorg niet rechtstreeks aan individuele gemeenten te worden uitgekeerd, zoals vermeld in de onderhoudsrapportage 2012, maar aan provincies en grootstedelijke regio's. Daarnaast blijken de betreffende bedragen per uitkering niet altijd overeen te komen met de bedragen die de ministeries bekend maken.

Een andere bron is de SiSa verantwoordingslijst. Deze lijst geeft per specifieke uitkering aan wie verantwoording over de besteding van deze uitkering moet afleggen. Deze lijst komt niet overeen met het onderhoudsrapport specifieke uitkeringen. Zo staat de "Tijdelijke regeling uitkeringen aan voormalige WWIK-gerechtigden" niet in de SiSa lijst 2012, maar wel in de onderhoudsrapportage 2012. Daarnaast zijn er uitkeringen die niet in de onderhoudsrapportage staan, maar wel in de SiSa verantwoordingslijst. Dit kan komen doordat gemeenten uitstel hebben gekregen voor de verantwoording over bepaalde uitkeringen, waardoor in de SiSa verantwoordingslijst ook uitkeringen vermeld worden over voorgaande jaren.

Ook over de verdeling van de specifieke uitkeringen over gemeenten bestaat veel onduidelijkheid. Van een groot aantal uitkeringen is niet goed te achterhalen aan welke gemeenten deze worden verstrekt en wat de bijbehorende bedragen zijn.

De hier gehanteerde bronnen staan vermeld in de verantwoording, achterin deze Atlas.

4.2. Verstrekende ministeries

Specifieke uitkeringen worden door individuele ministeries aan gemeenten verstrekt. Deze uitkeringen worden apart op de begroting van deze ministeries vermeld.

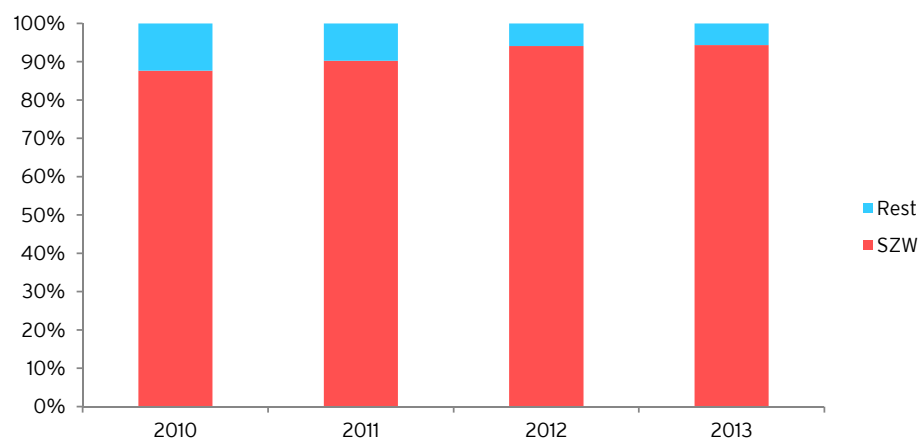
Figuur 14. Aantal specifieke uitkeringen per ministerie

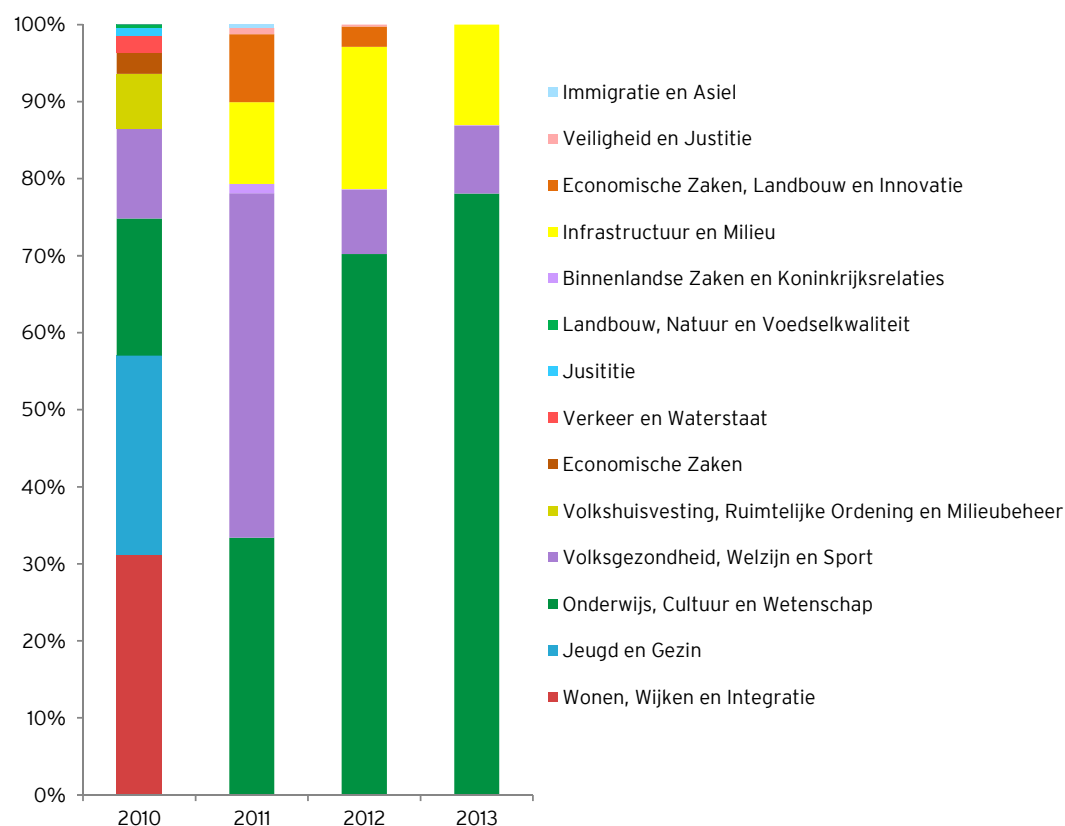
Figuur 14 laat per ministerie zien hoeveel specifieke uitkeringen er verstrekt zijn in de periode 2010-2013. Het aantal ministeries en hun omschrijving is in deze periode niet helemaal gelijk als gevolg van het aantreden van een nieuw kabinet in 2010 en 2012 dat de departementale indeling heeft gewijzigd. In 2010 werden de meeste uitkeringen verstrekt door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (6 uitkeringen). Voor de jaren 2011, 2012 en 2013 werden de meeste uitkeringen verstrekt door het Ministerie van Infrastructuur en Milieu, respectievelijk 13, 9 en 9. In figuur 15 is te zien dat het grootste bedrag aan specifieke uitkeringen verstrekt wordt door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Dit aandeel is in de periode 2010-2013 toegenomen.

Figuur 15. Aandeel ministeries in totaalbedrag specifieke uitkeringen

a. Sociale Zaken en Werkgelegenheid als aandeel van totaal

b. Exclusief Sociale Zaken en Werkgelegenheid

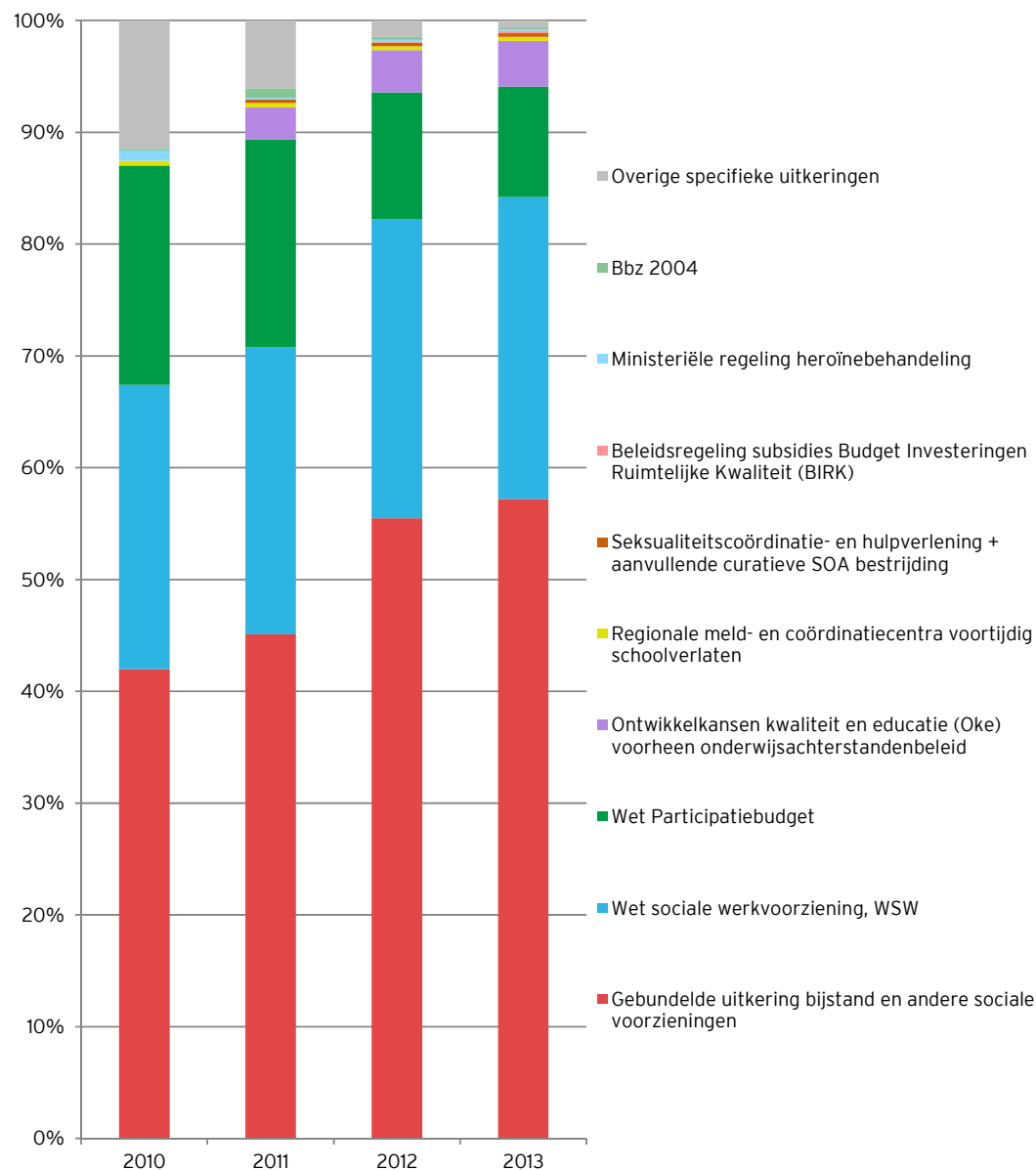

4.3. Afzonderlijke uitkeringen

Belangrijkste uitkeringen

Figuur 16 geeft per jaar aan welke specifieke uitkeringen het grootst zijn. De gebundelde uitkering voor de bijstand en enkele andere sociale voorzieningen is de grootste uitkering die verstrekt wordt. Daarna volgen het budget voor de sociale werkvoorziening en het participatiebudget. Deze drie uitkeringen, verstrekt door het ministerie van SZW, bedragen samen elk jaar meer dan 85 procent van het totale uitkeringsbedrag.

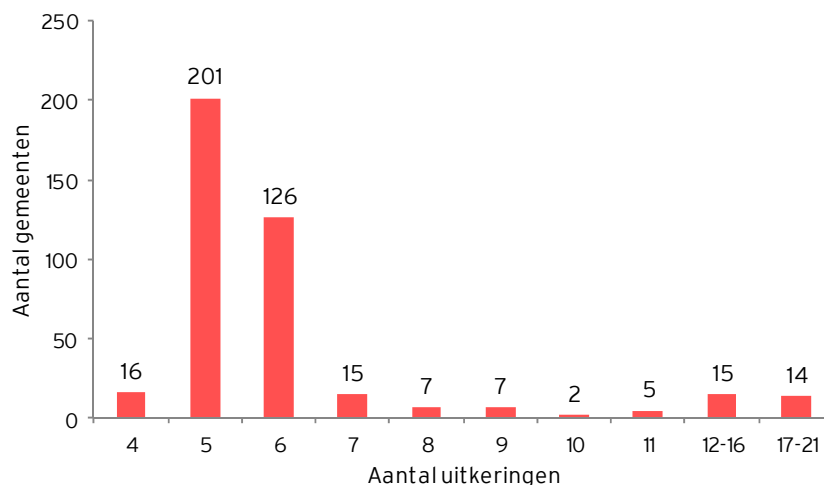
Figuur 16. Relatieve omvang specifieke uitkeringen

Aantal uitkeringen per gemeente

In figuur 17 is te zien dat de meeste gemeenten in 2013 5 verschillende specifieke uitkeringen ontvingen. De meeste uitkeringen kreeg de gemeente Rotterdam, in totaal 19 verschillende specifieke uitkeringen.

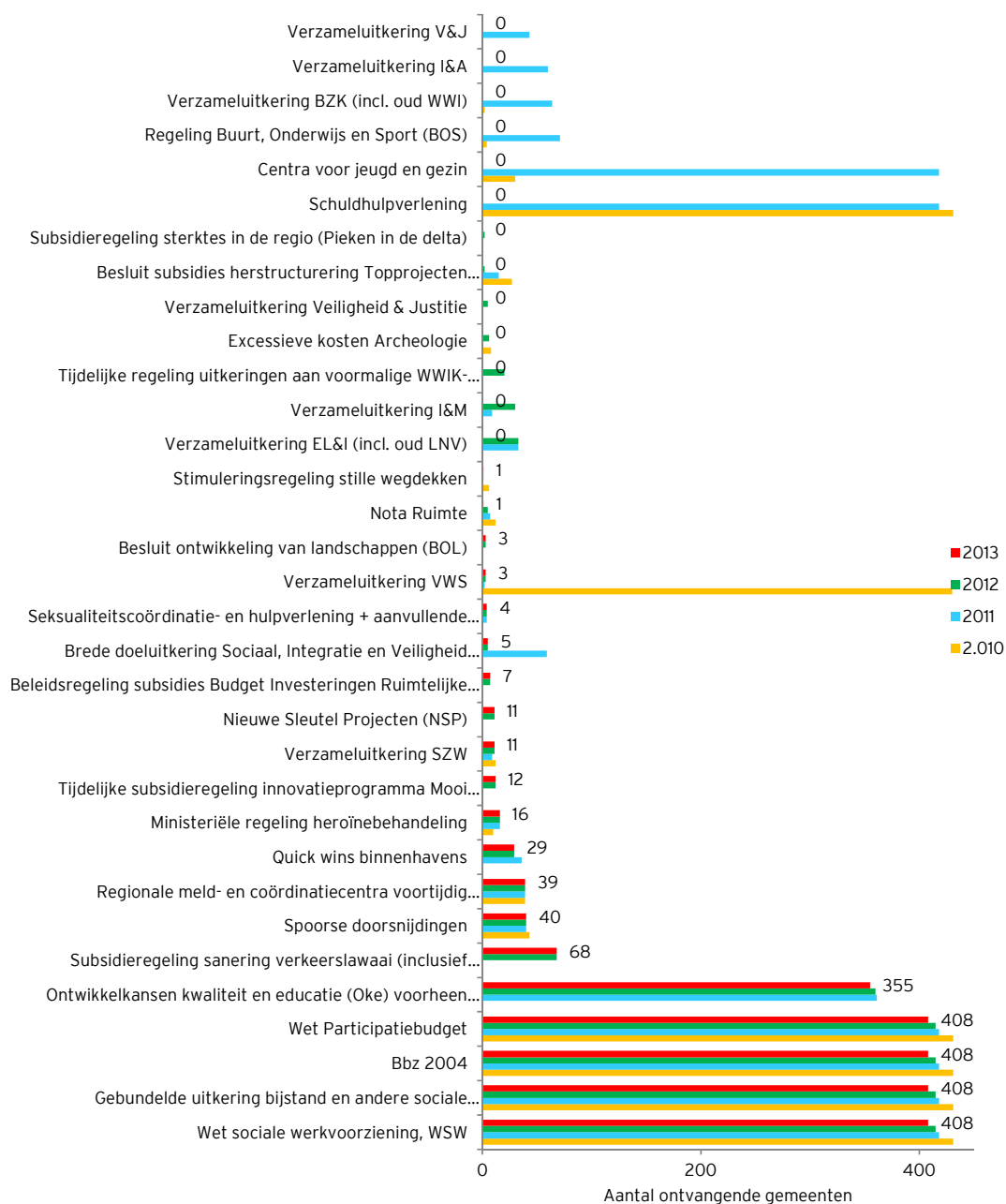
Figuur 17. Frequentieverdeling aantal specifieke uitkeringen per gemeente (2013)

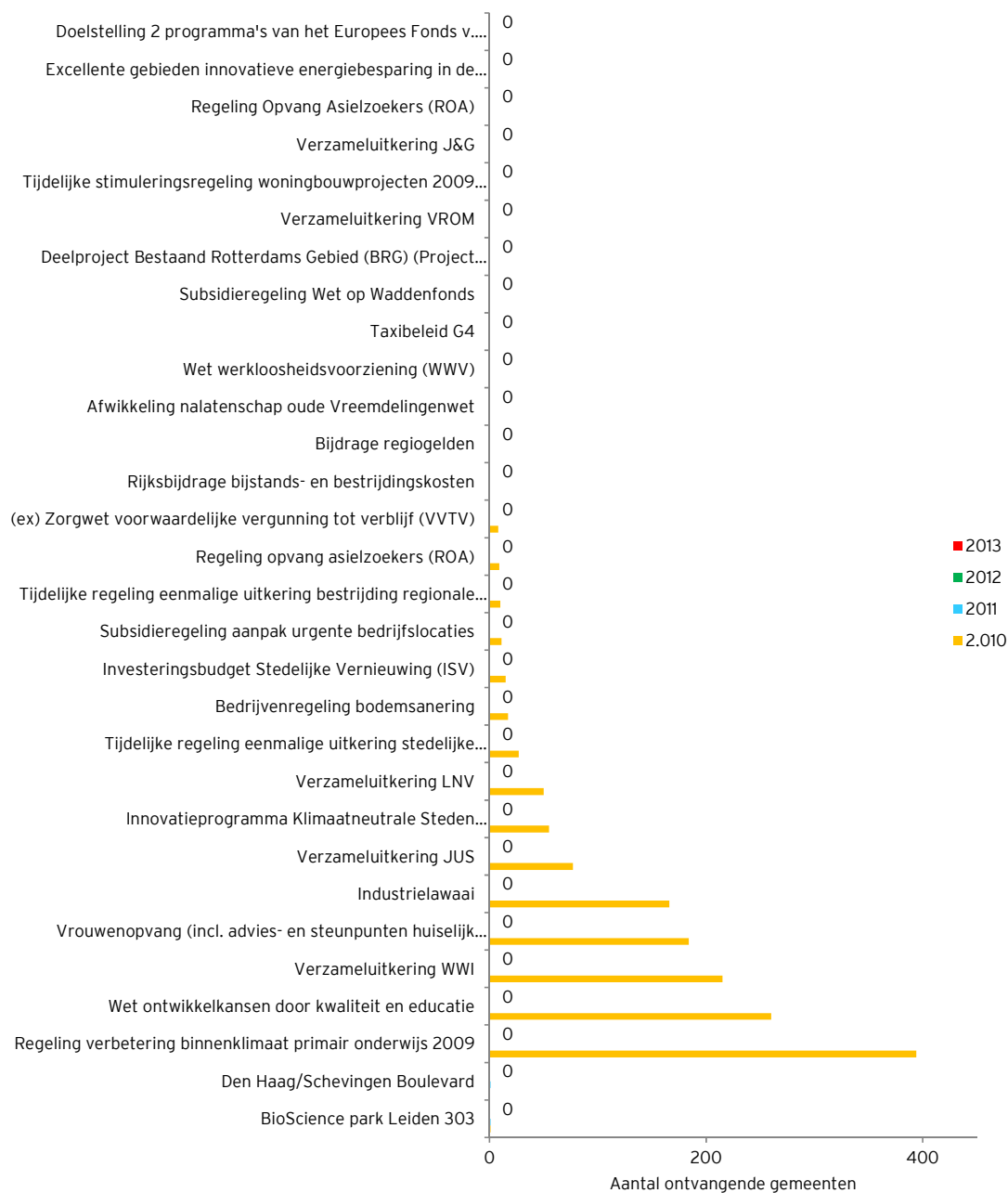
Aantal ontvangende gemeenten

Het aantal gemeenten dat een bepaalde specifieke uitkering ontvangt wordt voor de jaren 2010-2013 weergegeven in figuur 18. De gebundelde uitkering, het budget voor de WSW, participatiebudget en de uitkering in verband met Bbz 2004 worden door elke gemeente ontvangen. In de jaren 2010 en 2011 worden ook de uitkering met betrekking tot schuldhulpverlening en de brede doeluitkering Centrum voor jeugd en gezin door iedere gemeente ontvangen. In het jaar 2012 zijn dit geen specifieke uitkeringen meer. De uitkering met betrekking tot schuldhulpverlening is in 2011 afgelopen. De brede doeluitkering Centrum voor jeugd en gezin is overgeheveld naar het gemeentefonds en wordt verstrekt middels een decentralisatie-uitkering. Daarnaast wordt een grote groep uitkeringen slechts aan een kleine groep gemeenten verstrekt. De uitkeringen in verband met Nota Ruimte worden verdeeld in verschillende deelprojecten, per project is er één ontvangende gemeente.

Figuur 18. Aantal gemeenten dat een bepaalde specifieke uitkering ontvangt (getal geeft aantal in 2013 weer)

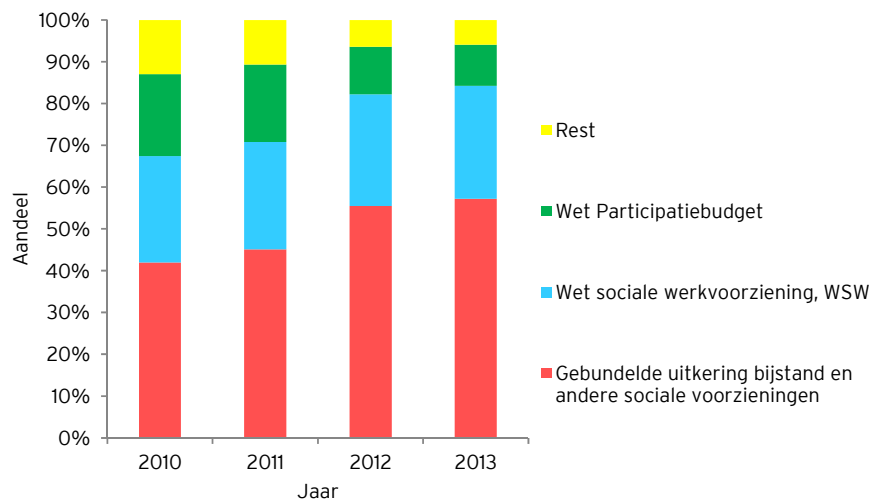
Figuur 18. (vervolg)

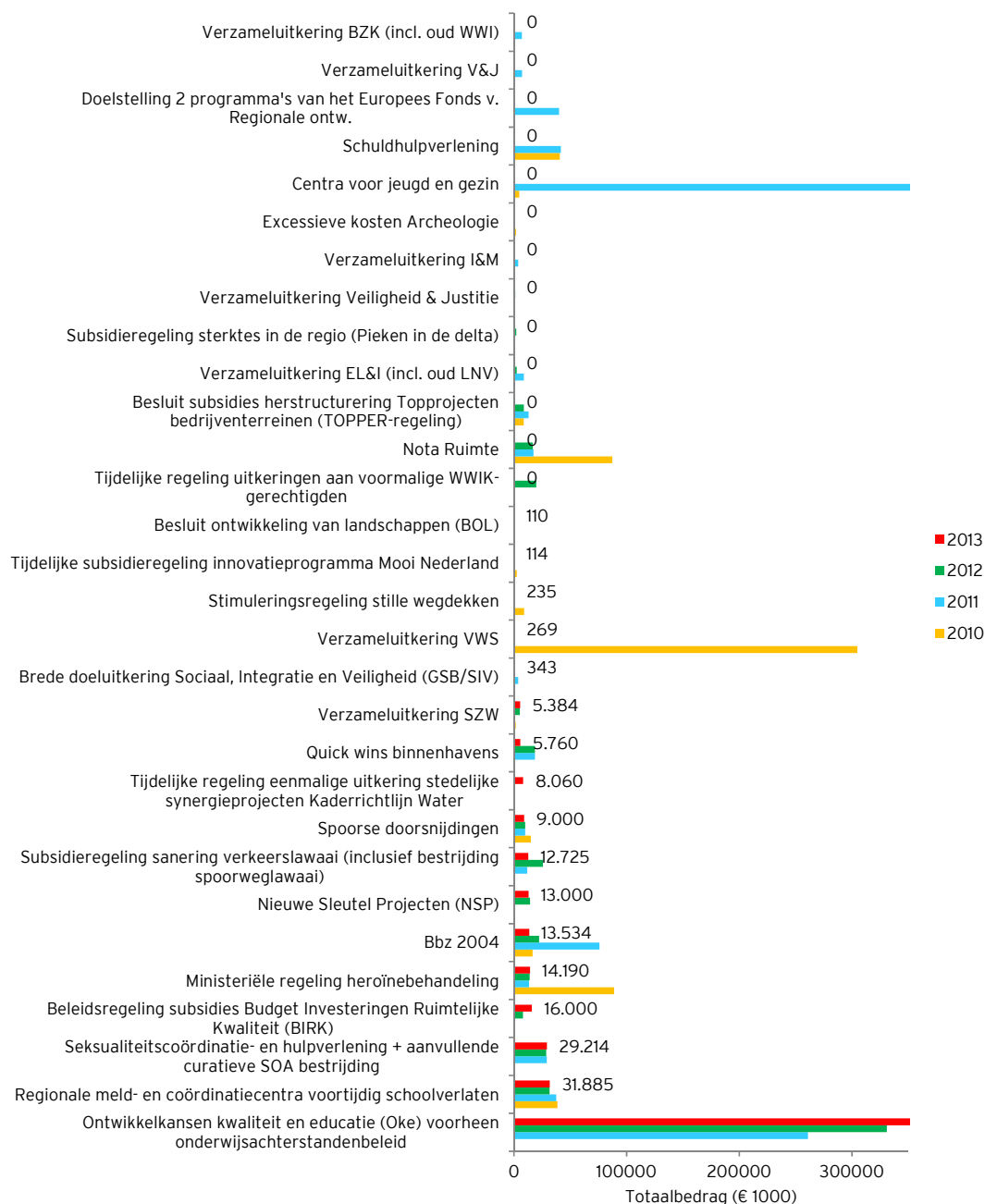
Bedragen per uitkering

Het bedrag dat een bepaalde uitkering omvat verschilt per uitkering. Enkele uitkeringen bedragen ongeveer € 1 miljard of meer: de gebundelde uitkering, WSW-uitkeringen en het participatiebudget. In 2013 bedroeg de omvang van de gebundelde uitkering € 5 miljard, de WSW-uitkeringen € 2,3 miljard en het participatiebudget € 0,9 miljard. Veruit de meeste uitkeringen omvatten een totaalbedrag van minder dan € 100 miljoen, waarbij ongeveer de helft van de specifieke uitkeringen een totaalbedrag van € 10 miljoen of minder kent. Om de leesbaarheid te vergroten wordt in figuur 19 de omvang van de drie grootste uitkeringen weergegeven ten opzichte van de rest van de specifieke uitkeringen. De omvang van de rest van de specifieke uitkeringen wordt weergegeven in figuur 20.

Figuur 19. Verdeling drie grootste specifieke uitkeringen ten opzicht van de rest van de specifieke uitkeringen

Figuur 20. Totaalbedrag per specifieke uitkering; exclusief grote drie (getal geeft bedrag in 2013 weer)

Figuur 20. (vervolg)

Verdeling

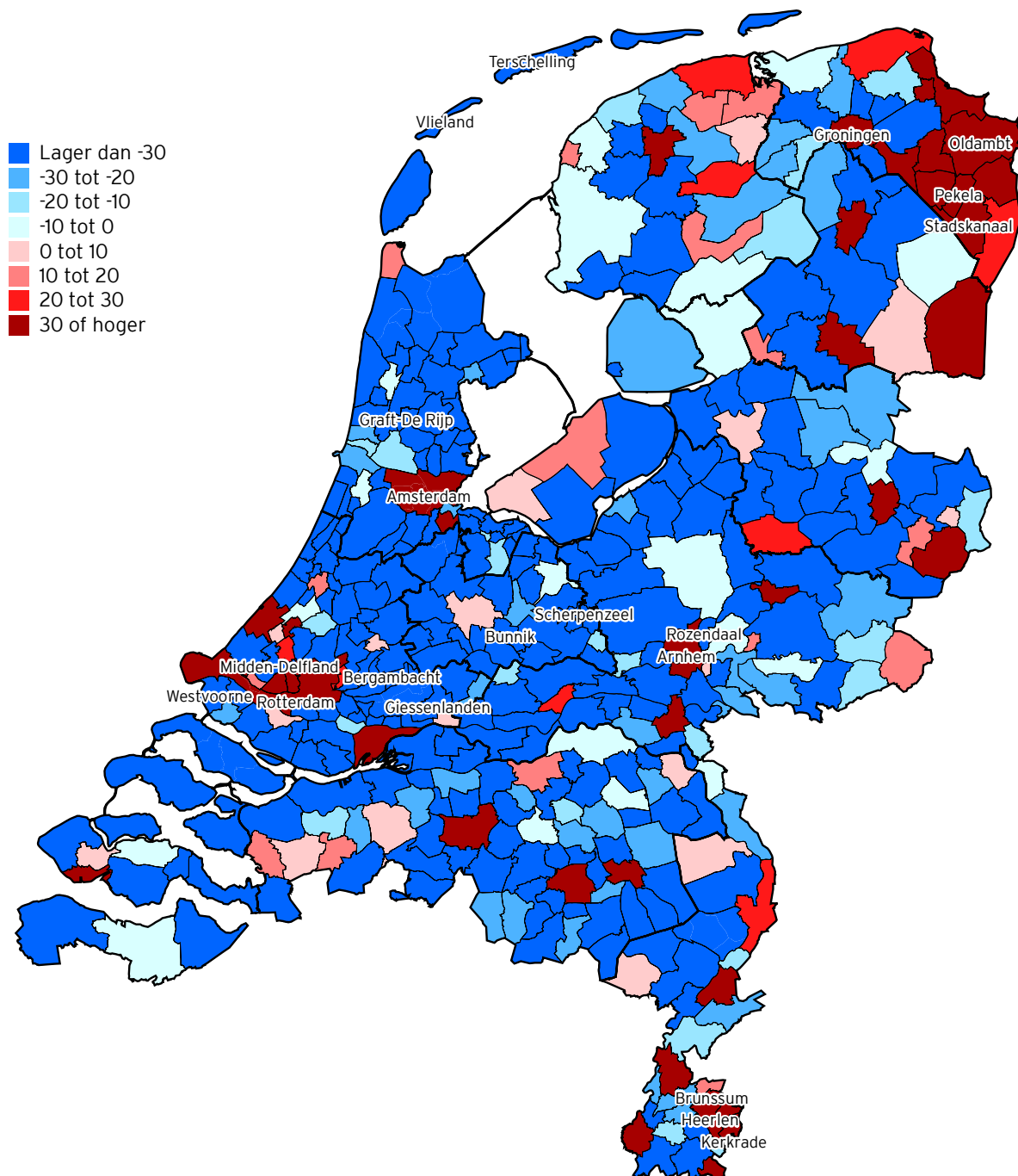
De verdeling over individuele gemeenten is van veel specifieke uitkeringen niet goed te ontdekken. In het jaar 2013 was van de 21 specifieke uitkeringen de verdeling van 7 uitkeringen bekend. Deze zeven uitkeringen zijn samen goed voor ruim 98 procent van het totaalbedrag aan specifieke uitkeringen. Waar in deze atlas gesproken wordt over de verdeling van een specifieke uitkering over individuele gemeenten wordt gesproken over deze zeven uitkeringen. Het gaat onder meer om de grootste uitkeringen: de gebundelde uitkering, WSW-uitkering, het participatiebudget en het onderwijsachterstandenbeleid. Daarnaast gaat het om de specifieke uitkering met betrekking tot Nota Ruimte-budgetten (1 in 2013), Bbz 2004 en de ministeriële regeling heroïnebehandeling.

In Tabel 7 is af te lezen welke gemeenten in 2013 de laagste en de hoogste bedragen aan specifieke uitkeringen per inwoner ontvingen. Vlieland ontving gemiddeld 90 procent minder per inwoner dan het landelijk gemiddelde en is daarmee de gemeente met de laagste gemiddelde uitkering per inwoner. Rozendaal ontving 86 procent minder dan het landelijk gemiddelde uitkeringsbedrag. De grootste bedragen aan uitkeringen per inwoner ontvangen Kerkrade en Heerlen, elk 140 procent meer dan het landelijk gemiddelde. Ook Rotterdam ontving een hoog bedrag aan specifieke uitkeringen, 123 procent meer dan het landelijk gemiddelde. Aan de top tien is goed te zien dat de grootste specifieke uitkeringen betrekking hebben op de sociale zekerheid. Dit zijn allemaal gemeenten met een zwakke sociale structuur. Ook in kaart 4 is dit terug te zien, grote gemeenten, gemeenten in Zuid-Limburg en gemeenten in Oost-Groningen ontvangen een hoog bedrag aan specifieke uitkeringen.

Tabel 7. Specifieke uitkeringen als percentage onder of boven landelijk gemiddelde uitkering per inwoner (2013)

Laagste tien		Hoogste tien	
Vlieland	-90%	Kerkrade	140%
Rozendaal	-86%	Heerlen	140%
Scherpenzeel	-83%	Rotterdam	123%
Graft-De Rijp	-82%	Pekela	104%
Bunnik	-79%	Stadskanaal	99%
Westvoorne	-78%	Amsterdam	94%
Bergambacht	-78%	Groningen	91%
Giessenlanden	-78%	Oldambt	87%
Midden-Delfland	-77%	Brunssum	86%
Terschelling	-77%	Arnhem	86%

Kaart 4. Specifieke uitkeringen per inwoner,
uitgedrukt als procentuele afwijking van het landelijk gemiddelde (2013)

5. Totaal uitkeringsbedrag

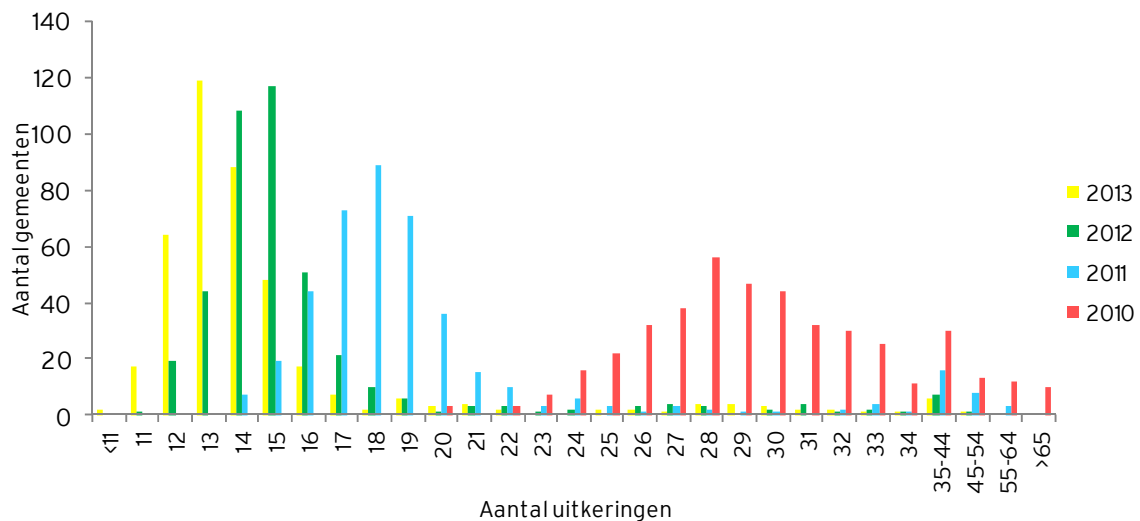
5.1. Inleiding

In totaal ontvangen gemeenten in 2013 57 verschillende uitkeringen van het rijk, met een totaalbedrag van € 26,3 miljard. Zowel het totaal aantal uitkeringen als het totaalbedrag aan uitkeringen is afgenomen in de periode 2010-2013, zoals te zien in tabel 1 en 2. Het verdeelsysteem achter elke uitkering is verschillend. Daarnaast wordt niet elke uitkering door elke gemeente ontvangen. In dit hoofdstuk wordt het totaal aantal uitkeringen en het totaalbedrag aan uitkeringen dat gemeenten ontvingen geanalyseerd.

5.2. Aantal uitkeringen

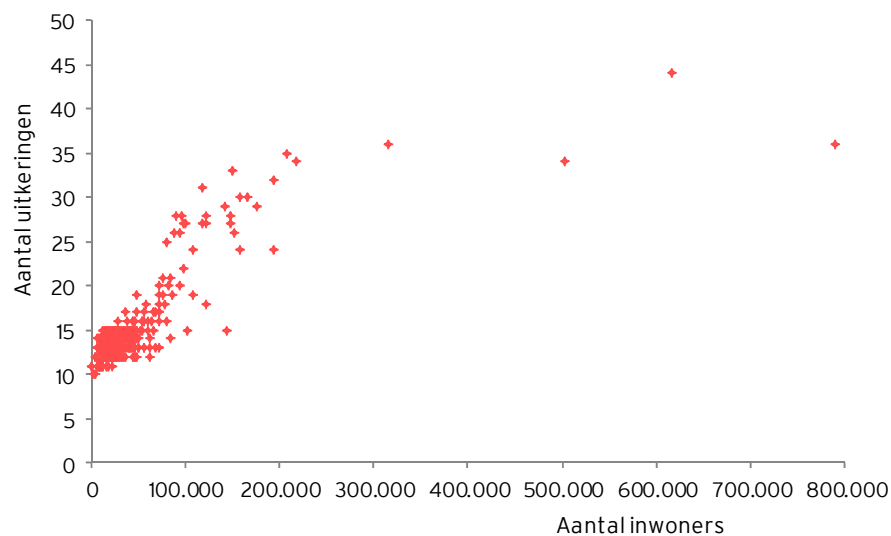
Het totaal aantal uitkeringen is in de periode 2010-2013 sterk afgenomen. Waren er in 2010 nog 99 verschillende uitkeringen, in 2013 waren dat er 57. Figuur 21 geeft voor de jaren 2010-2013 weer hoe de verdeling van het aantal verschillende uitkeringen is. De gemeente die elk jaar de meeste verschillende uitkeringen ontving was in deze periode Rotterdam. Deze gemeente ontving respectievelijk 82, 59, 49 en 46 verschillende uitkeringen. Het meest voorkomende aantal uitkeringen dat gemeenten ontvingen is eveneens afgenomen in deze periode. In 2010 was het meest voorkomend aantal uitkeringen 28, in 2011 was dit 18, in 2012 15 en in 2013 is dit afgenomen naar 13 uitkeringen. In 2010 was het kleinste aantal verschillende uitkeringen dat gemeenten ontvingen 20, in het jaar 2013 was dit afgenomen naar een minimum van 10 verschillende uitkeringen.

Figuur 21. Aantal gemeenten dat een bepaald aantal verschillende uitkeringen ontvangt

De relatie tussen de omvang van een gemeente, gemeten naar het aantal inwoners, en het aantal ontvangen uitkeringen in 2013 wordt weergegeven in figuur 22. Uit deze figuur blijkt dat de gemeenten die meer dan 35 uitkeringen ontvangen de grote of zeer grote gemeenten zijn. De kleinste gemeente hiervan heeft iets meer dan 193.000 inwoners. Gemeenten onder de 25.000 inwoners ontvangen maximaal 18 verschillende uitkeringen van het rijk. Uit deze figuur blijkt dat er een verband is tussen het aantal inwoners en het aantal ontvangen uitkeringen. Hoe groter de gemeente, hoe meer uitkeringen er worden ontvangen. Dit wordt bevestigd in kaart 5. Grote en middelgrote gemeenten zijn op deze kaart goed te herkennen in de donkerrode categorie met de meeste uitkeringen. Plattelandsgemeenten zijn veelal blauw of roze van kleur, hetgeen aangeeft dat zij minder uitkeringen ontvangen.

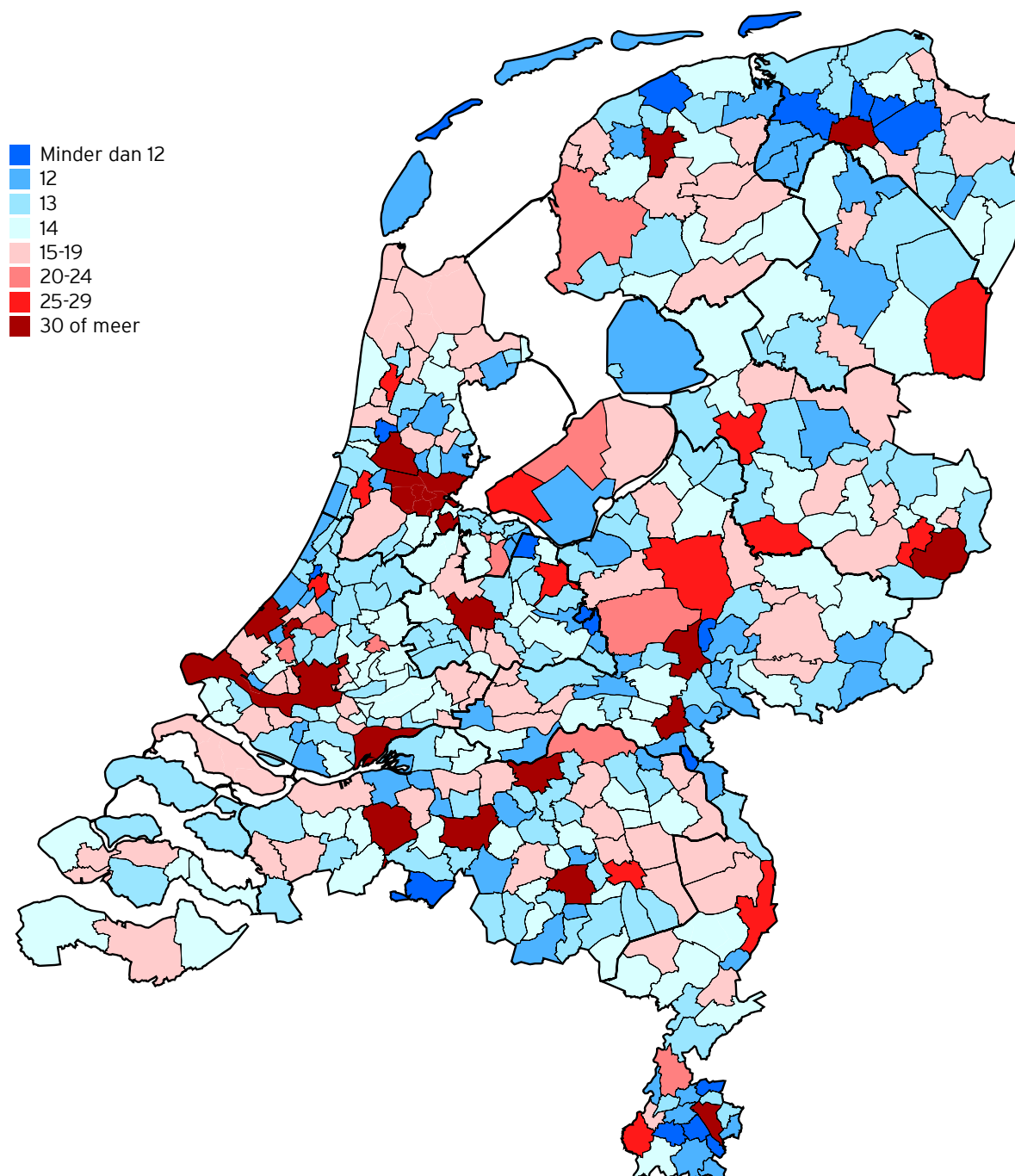
Figuur 22. Relatie gemeenteomvang en het aantal ontvangen uitkeringen (2013)

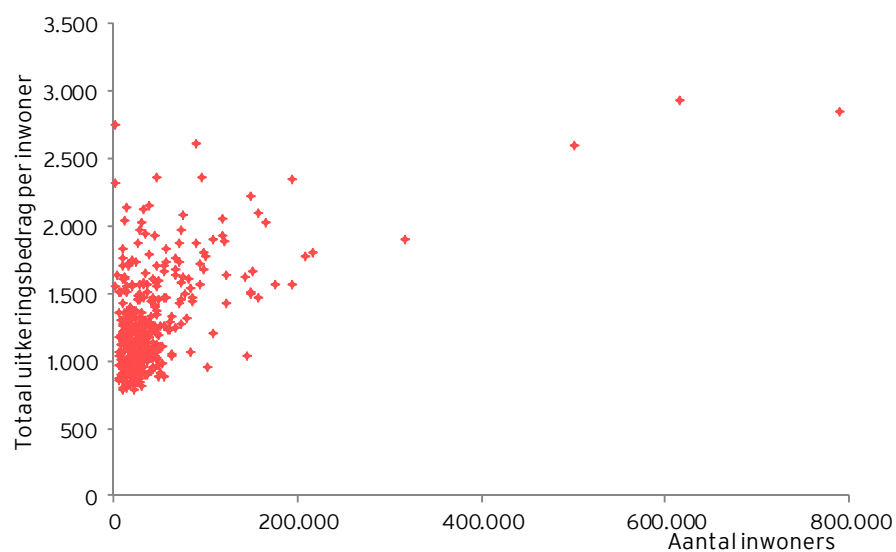
5.3. Verdeling

In figuur 23 wordt de relatie weergegeven tussen het aantal inwoners in een gemeente en het totaal ontvangen uitkeringsbedrag per inwoner. Uit deze figuur blijkt dat de drie grootste gemeenten een hoog uitkeringsbedrag per inwoner ontvangen. Daarnaast zijn er kleine gemeenten die een hoog bedrag ontvangen per inwoner. De twee uitschieters zijn hier de waddengemeenten Schiermonnikoog en Vlieland. Kleine en middelgrote gemeenten ontvangen niet altijd een laag uitkeringsbedrag per inwoner. Tabel 8 laat een overzicht zien van het totale uitkeringsbedrag per inwoner, uitgedrukt in de procentuele afwijking van het landelijk gemiddelde. Bloemendaal en Blaricum ontvangen 50 procent minder aan uitkeringen dan het landelijk gemiddelde. Scherpenzeel, Uitgeest en Bunnik ontvangen elk 49 procent minder aan uitkeringen dan het landelijk gemiddelde. Rotterdam en Amsterdam ontvangen de hoogste uitkeringsbedragen per inwoner, respectievelijk 87 en 81 procent meer dan het landelijk gemiddelde. Kaart 6 bevestigt dit beeld. Grote gemeenten en het noorden van voornamelijk Groningen ontvangen een hoger uitkeringsbedrag dan gemiddeld.

Kaart 5. Aantal verschillende rijksuitkeringen (2013)

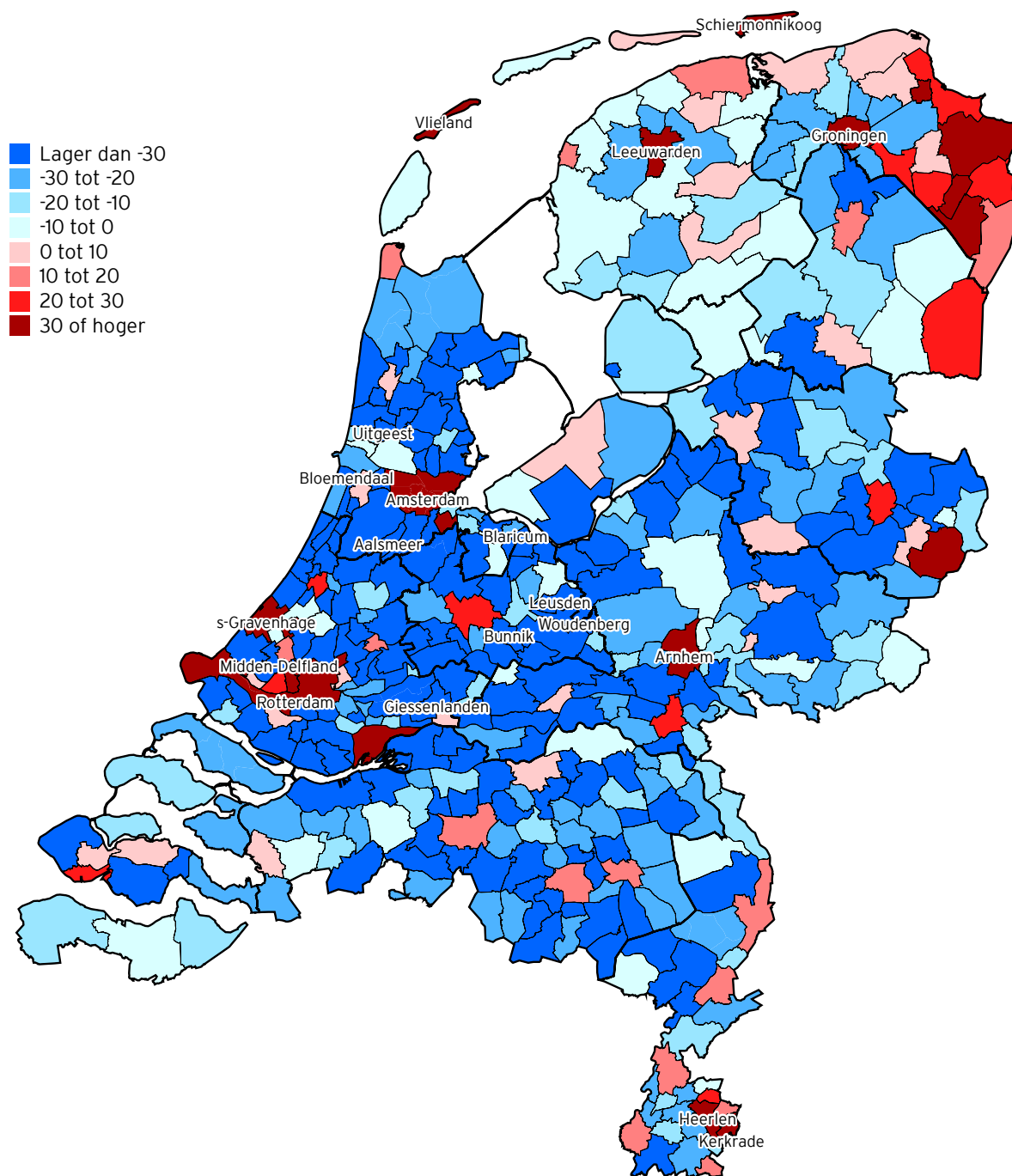
Figuur 23. Relatie gemeenteomvang en het totaal ontvangen uitkeringsbedrag per inwoner (2013)

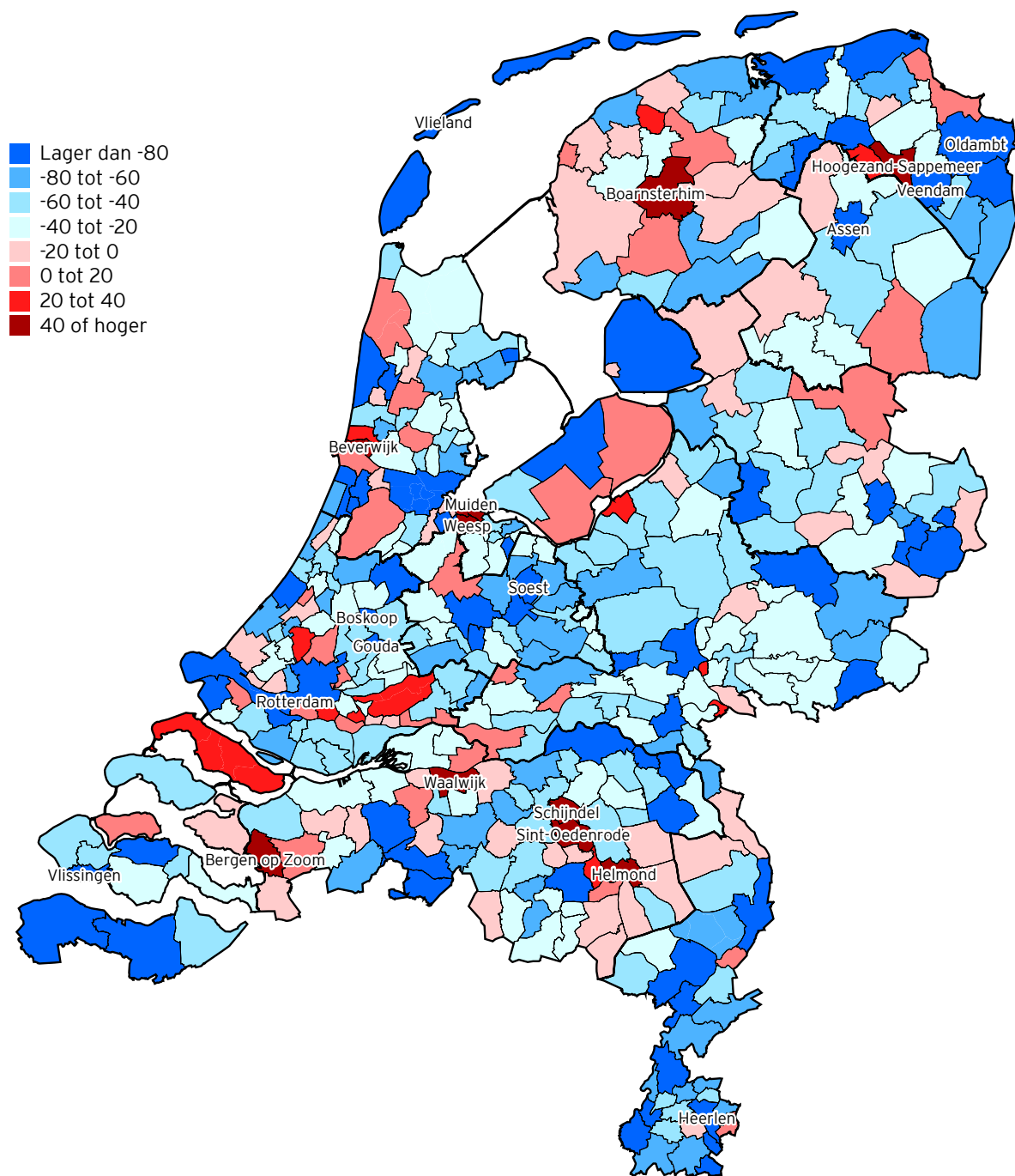
Tabel 8. Totaal aan uitkeringen per inwoner als percentage onder of boven de landelijk gemiddelde uitkering per inwoner (2013)

Laagste tien		Hoogste tien	
Bloemendaal	-50%	Rotterdam	87%
Blaricum	-50%	Amsterdam	81%
Scherpenzeel	-49%	Schiermonnikoog	71%
Uitgeest	-49%	Heerlen	68%
Bunnik	-49%	's-Gravenhage	65%
Aalsmeer	-48%	Kerkrade	51%
Leusden	-47%	Leeuwarden	51%
Midden-Delfland	-47%	Groningen	49%
Woudenberg	-47%	Vlieland	47%
Giessenlanden	-46%	Arnhem	42%

Kaart 6. Totaalbedrag aan uitkeringen per inwoner,
uitgedrukt als procentuele afwijking van het landelijk gemiddelde (2013)

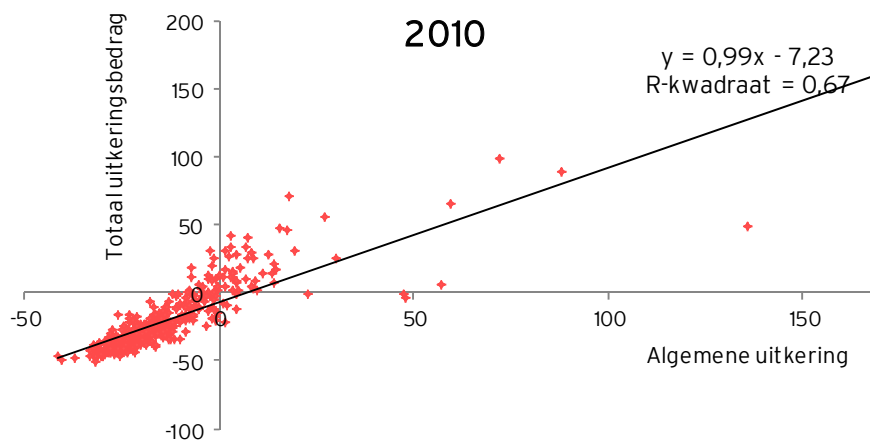
Kaart 7. Mutatie totaalbedrag per inwoner, 2010-2013

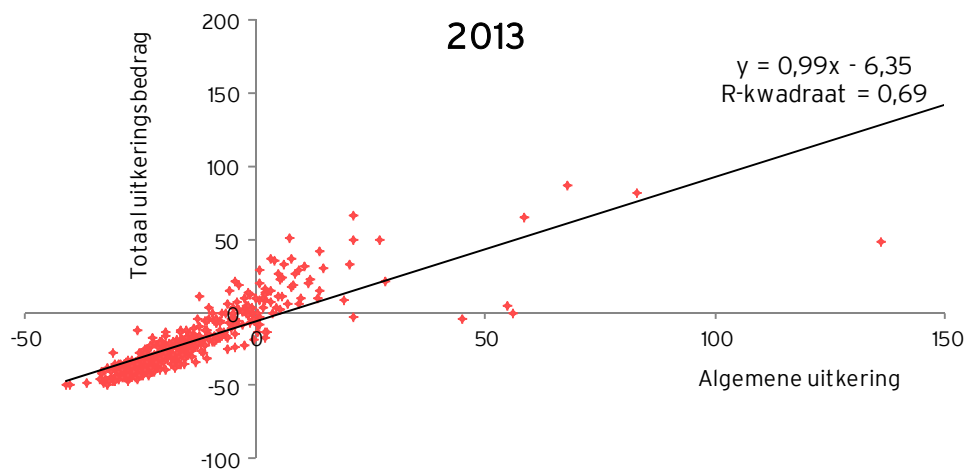
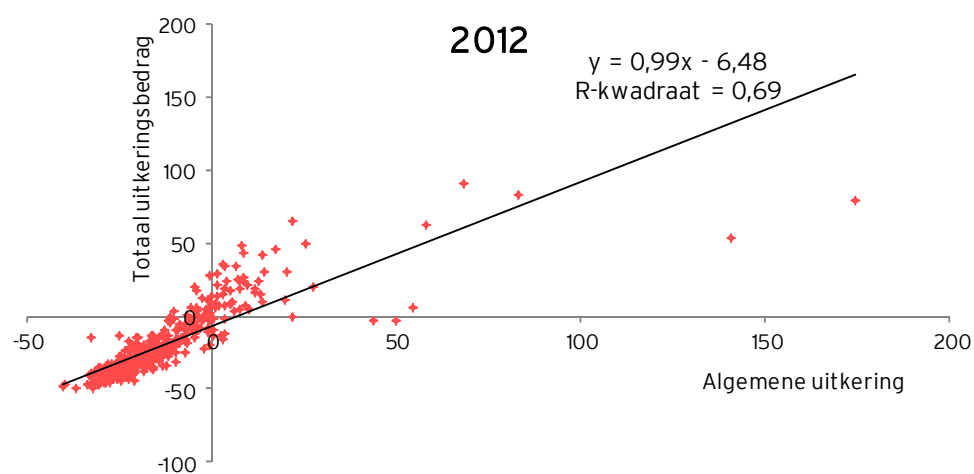
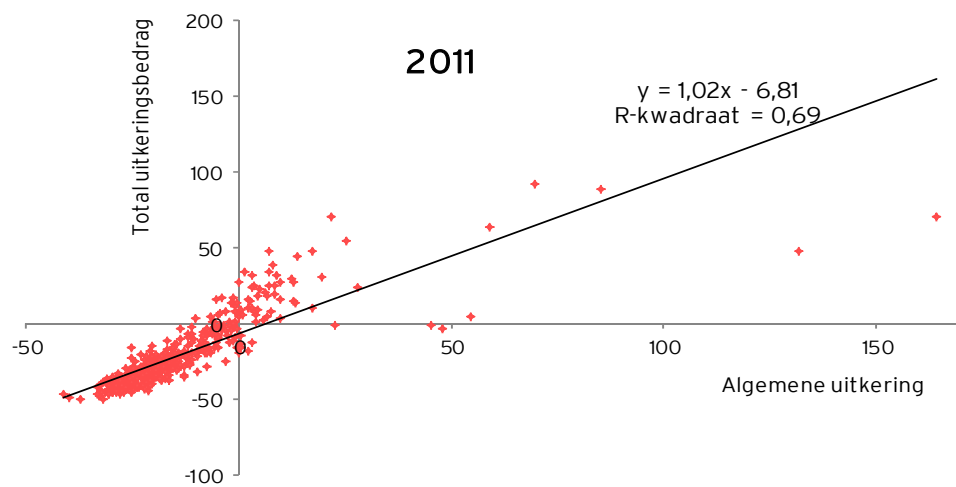

Kaart 7 geeft de mutatie van het totaalbedrag in euro per inwoner weer voor de periode 2010-2013. In veruit de meeste gemeenten is het totaalbedrag per inwoner afgenomen. Dit is niet opmerkelijk omdat het totaalbedrag aan uitkeringen eveneens is afgenomen in deze periode. Slechts enkele gemeenten laten een toename zien van het totaalbedrag per inwoner. De gemeenten Boarnsterhim, Muiden, Waalwijk en Sint-Oedenrode kennen de grootste toename van het totaalbedrag per inwoner (respectievelijk € 314, 187, 119 en 108 per inwoner). Dit wordt veroorzaakt door stijgingen in deze afzonderlijke gemeenten in het jaar 2013. Zo ontving de gemeente Boarnsterhim in 2013 de aanvullende artikel 12-uitkering. Muiden ontving in 2013 een overige uitkering uit het gemeentefonds in verband met de suppletie bommenregeling. Waalwijk kreeg in 2013 een uitkering in verband met de decentralisatie-uitkering Quick Wins Binnenhavens. In Sint-Oedenrode nam de specifieke uitkering in verband met de WSW sterk toe in 2013.

Uit figuur 24 is af te lezen wat het verband is tussen de algemene uitkering en het totaal uitkeringsbedrag. Hieruit blijkt dat het totaal aan uitkeringen niet veel anders wordt verdeeld dan de algemene uitkering. Het totale uitkeringsbedrag uitgezet tegen de algemene uitkering is een rechte lijn, die bijna door de oorsprong gaat met een hoek van ongeveer 45 graden. Daarnaast is het verband (R-kwadraat) redelijk sterk, in 2013 bedroeg dit 0,69. Ook in de drie voorafgaande jaren was dit verband vrij sterk.

Figuur 24. Totaal uitkeringsbedrag per gemeente uitgezet tegen de algemene uitkering (procentuele afwijkingen van het landelijk gemiddelde)

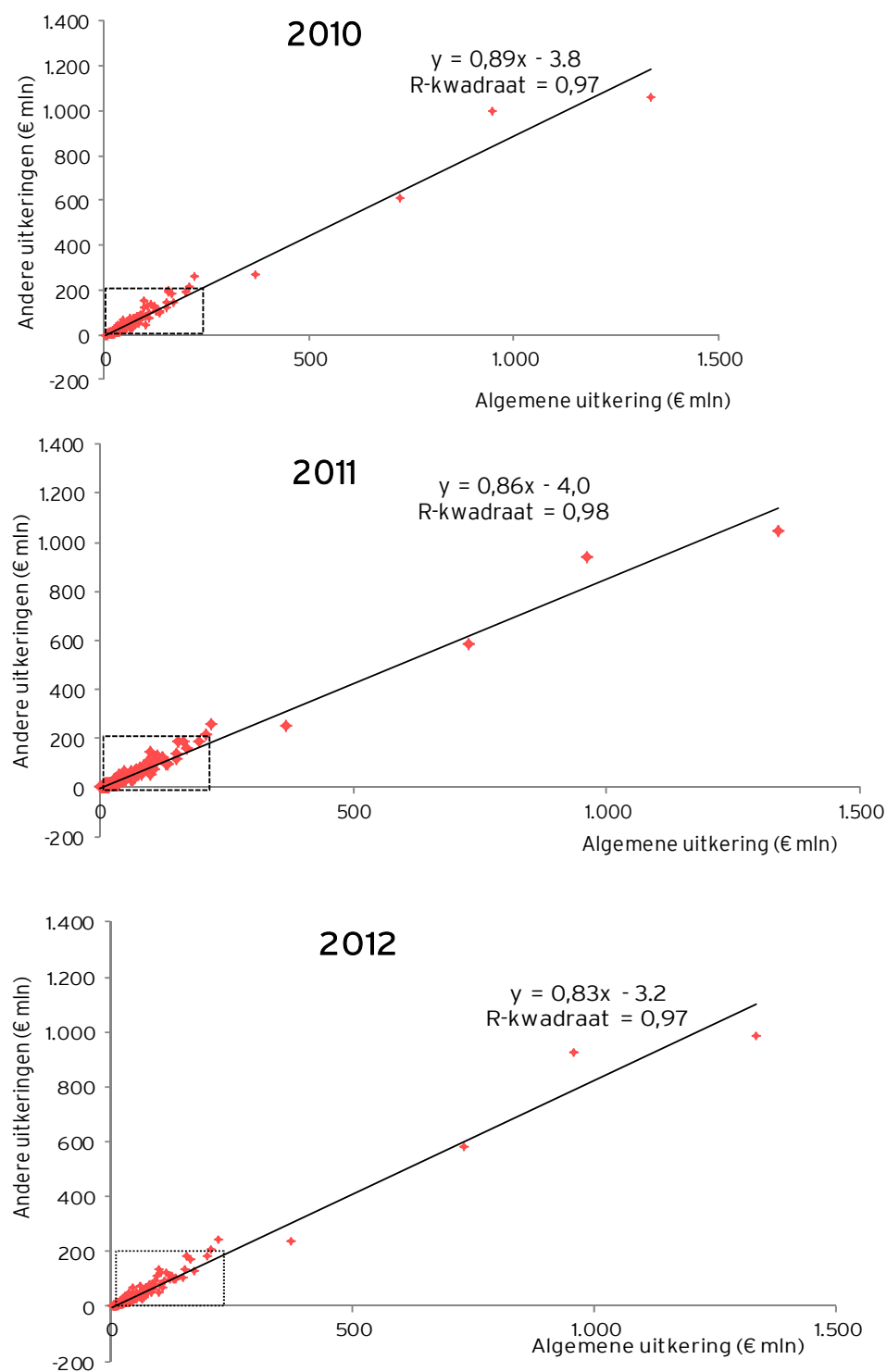
Dit verband bestaat niet alleen doordat de algemene uitkering de grootste uitkering is. De andere uitkeringen zijn over het algemeen proportioneel hoger wanneer de algemene uitkering hoger is. Dat is te zien in figuur 25. Anders dan figuur 24 bevat figuur 25 uitkeringsbedragen per gemeente (dus niet de relatieve afwijking van het bedrag per inwoner).

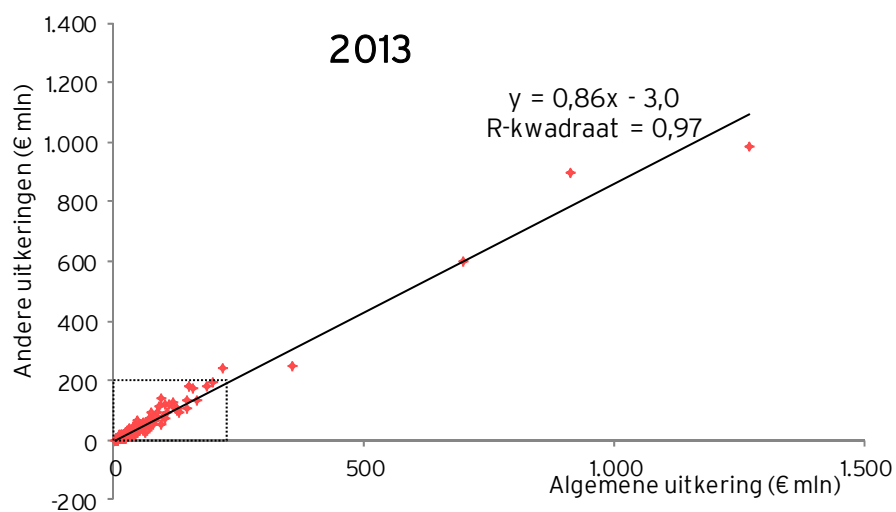
Ook uit figuur 25 blijkt dat de verdeling van de algemene uitkering gelijk opgaat met de verdeling van de rest van de uitkeringen aan gemeenten. Voor elke euro aan algemene uitkering ontvangt een doorsnee gemeente in 2013 86 cent aan andere uitkeringen. De R-kwadraat, een maatstaf voor de sterkte van het verband, bedraagt 0,97. Dat betekent dat aan de hand van de verdeling van de algemene uitkering 97 procent van de verdeling van de overige uitkeringen kan worden verklaard. Door de grote verschillen in de ontvangen bedragen geeft figuur 25 voor het merendeel van de gemeenten geen duidelijk beeld. Figuur 26 zoomt daarom in op het deel van figuur 25 dat zich linksonder in beeld bevindt. Ook uit deze figuur komt een sterk verband naar voren.

De algemene uitkering uit het gemeentefonds wordt verdeeld op basis van een “behoefteindex” (zie Allers, 2010). De uitkering is hoger naarmate gemeenten in sterkere mate worden getroffen door kostenverhogende omstandigheden, en naarmate zij een geringere belastingcapaciteit hebben. Het gaat hierbij om omstandigheden die de kosten verhogen van de voorzieningen die gemeenten uit de algemene middelen bekostigen. Voor die voorzieningen is de algemene uitkering immers bedoeld. Maar uit figuur 25 en 26 blijkt dat de “behoefteindex” die de verdeling van de algemene uitkering bepaalt een zeer goede voorspeller is van het totaal van door rijk aan gemeenten verstrekte uitkeringen. Kennelijk spoort de behoefte op andere terreinen vrij goed met die op het gebied van de algemene uitkering.

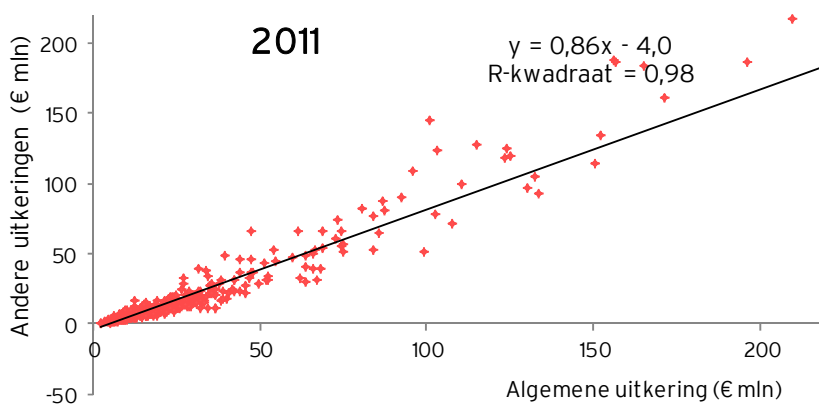
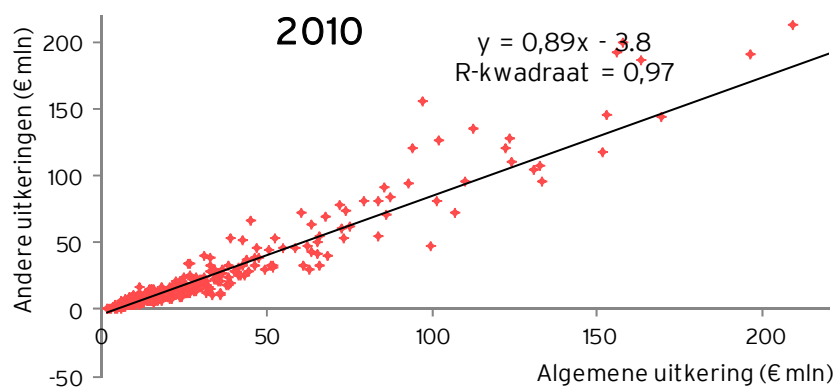
Tabel 12 in de bijlage geeft de correlaties tussen de ontvangsten uit de verschillende uitkeringen voor het jaar 2012. Daaruit blijkt bijvoorbeeld dat voor meer dan de helft van de uitkeringen de correlatie met de algemene uitkering groter is dan 70 procent. De correlatie tussen de grootste uitkering, de algemene uitkering uit het gemeentefonds, en de op één na grootste uitkering, de gebundelde uitkering voor de WWB, bedraagt 98,8 procent. De correlatie tussen de algemene uitkering en de op twee, drie respectievelijk vier na grootste uitkeringen bedraagt 83, 95 en 97 procent. De sterke correlatie tussen de hoogte van de algemene uitkering en de hoogte van andere belangrijke uitkeringen verklaart deels het sterke verband tussen de algemene uitkering en de ontvangsten uit andere uitkeringen zoals te zien is in figuur 25 en 26.

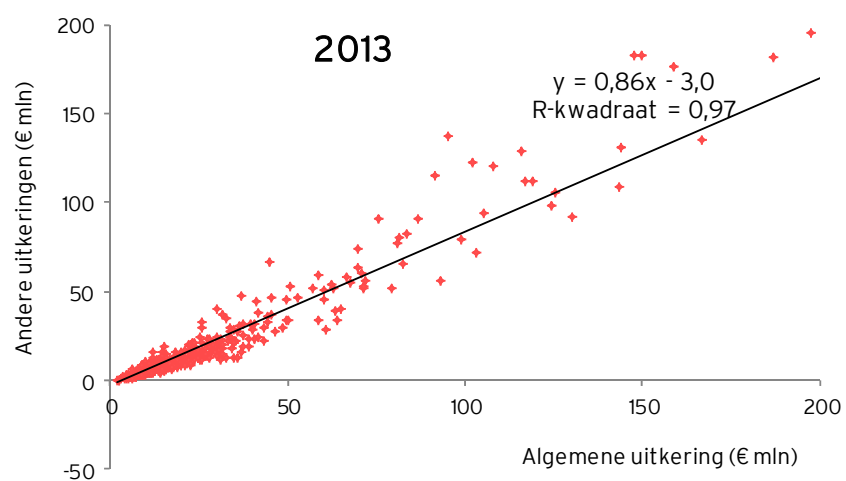
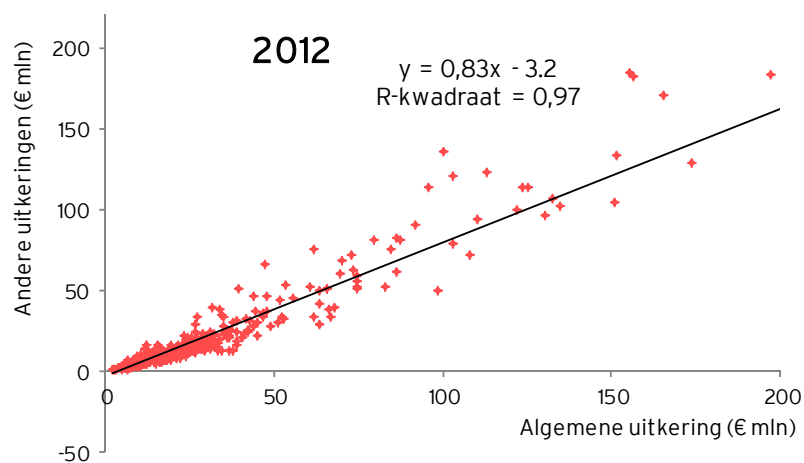
Figuur 25. Uitkeringen naast de algemene uitkering, per gemeente uitgezet tegen de algemene uitkering. Het gebied binnen de stippellijn is uitvergroot in figuur 26.

Figuur 26. Uitkeringen naast de algemene uitkering, per gemeente uitgezet tegen de algemene uitkering; uitvergroting van het gemarkeerde deel van figuur 25 (€ miljoen).

6. Eén verdeelformule voor alle uitkeringen?

6.1. Inleiding

De verdeling van elk type uitkering gebeurt via een eigen verdeelsystematiek. Zo wordt de algemene uitkering verdeeld aan de hand van bijna zestig verdeelmaatstaven. De verdeling van de drie andere typen uitkeringen uit het gemeentefonds volgen een andere systematiek dan de algemene uitkering. Ook de verdeling van de specifieke uitkeringen is niet gelijk aan de systematiek van de algemene uitkering. De verdeling van het totale bedrag aan uitkeringen gebeurt dus op een vrij onoverzichtelijke manier via verschillende verdeelsystemen. In hoofdstuk vijf bleek dat de verdeling van het totaalbedrag aan uitkeringen niet veel afwijkt van de verdeling van de algemene uitkering (figuur 24). Dit leidt tot de vraag of de verdeling van het totaalbedrag aan uitkeringen eenvoudiger kan. Allers en Van Nijendaal (2011) hebben al laten zien dat de algemene uitkering met minder maatstaven kan worden verdeeld. Nu kijken we naar het totaalbedrag van alle rijksuitkeringen aan gemeenten. Zou dat op basis van één vrij eenvoudige formule kunnen worden verdeeld?

6.2. Verdeelstelsel

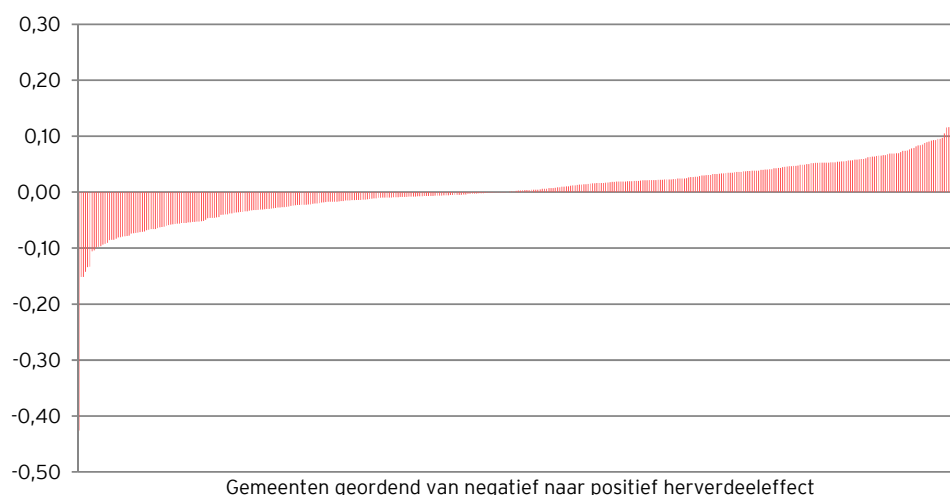
Om dit te onderzoeken zijn regressies uitgevoerd met verdeelmaatstaven van de algemene uitkering. Hiervoor zijn gegevens gebruikt van het jaar 2012. Middels een regressie is onderzocht wat de herverdeeleeffecten zijn wanneer het totaalbedrag aan uitkeringen wordt verdeeld aan de hand van enkele verdeelmaatstaven voor de algemene uitkering. Uitgangspunt van dit gedachtenexperiment is dat de huidige verdeling van het totaalbedrag aan uitkeringen perfect is. De herverdeeleeffecten moeten daarom geminimaliseerd worden. Dit heeft geleid tot een mogelijke verdeling op basis van 27 maatstaven, die wordt weergegeven in tabel 9. De verdeling van het totaalbedrag aan uitkeringen met deze 27 maatstaven is een eerste aanzet tot vereenvoudiging van het verdeelstelsel. Het is mogelijk dat door gebruik te maken van een andere groep van maatstaven de herverdeeleeffecten verder geminimaliseerd kunnen worden. Vanwege de vele mogelijke combinaties van maatstaven zijn hier niet alle mogelijkheden getest.

Tabel 9. Mogelijke verdeling met 27 maatstaven, inclusief vast bedrag.

Maatstaven	Gewicht
Bijstandsontvangers	21.081,33
Jongeren	685.824,00
Ouderen	7.527.695,00
Krimp	6.761.177,00
Huishoudens met laag inkomen	-20.059,36
Huishoudens met laag inkomen (drempel)	22.416,50
Schaalnadeel ABW	-1.579.924,00
Uitkeringsontvangers	3.180,55
Minderheden	287,01
Klantpotentieel lokaal	154,85
Klantpotentieel regionaal	97,70
Groei jongeren	534,19
Oppervlakte land	-467,81
Land * bodemfactor gemeente	595,48
Oppervlakte bebouwing kern * bodemfactor kern	14.207,32
Woonruimten * bodemfactor kern	419,37
Woonruimten	1.701,37
Woonruimten * % slechte grond	-524,63
Oppervlakte historische kernen >64 ha	59.022,75
Lengte historisch water	-73,11
Historische woningen in bewoonde oorden	966,13
ISV (a)	-1.080.000.000,00
ISV (b)	700.000.000,00
OAD * % slechte grond	191,05
Kernen	79.615,99
Bedrijfsvestigingen	-1.250,40
Vast bedrag	502.920,80

Wanneer de verdeelmaatstaven uit tabel 9 gebruikt worden voor de verdeling van het totaalbedrag aan uitkeringen, is het gemiddelde herverdeeleeffect 0,3 procent. Dit gemiddelde herverdeeleeffect zegt echter niets over de herverdeeleeffecten in individuele gemeenten. Positieve en negatieve herverdeeleeffecten kunnen elkaar compenseren, wat leidt tot een klein gemiddeld herverdeeleeffect. Figuur 27 geeft een overzicht van de herverdeeleeffecten per gemeente. De gemeente met het meest negatieve herverdeeleeffect staat links en de gemeente met het meest positieve herverdeeleeffect staat rechts. In deze figuur is te zien dat in individuele gemeenten de herverdeeleeffecten vaak groter zijn dan 0,3 procent. In de meeste gemeenten ligt het herverdeeleeffect tussen 0 procent en 10 procent. Er zijn echter aan beide zijden van de verdeling gemeenten met herverdeeleeffecten groter dan 10 procent, met een enkele uitschieter naar -43 procent (Midden-Delfland). Tabel 10 geeft een overzicht van de tien gemeenten met de grootste herverdeeleeffecten, zowel positief als negatief. Door andere maatstaven te kiezen voor de verdeling van het uitkeringsbedrag is het wellicht mogelijk om deze herverdeeleeffecten verder te verkleinen.

Figuur 27. Herverdeeeffecten bij verdeling met 27 maatstaven

Tabel 10. Gemeenten met de grootste herverdeeeffecten bij verdeling met 27 maatstaven.

Laagste tien		Hoogste tien	
Midden-Delfland	-43%	Graafstroom	15%
Boskoop	-15%	Heiloo	14%
Sint-Michielsgestel	-15%	Borsele	13%
Vlagtwedde	-14%	Bergen NH	13%
Bladel	-13%	Blaricum	12%
Middelharnis	-13%	Langedijk	12%
Simpelveld	-11%	Harenkarspel	12%
Goirle	-10%	Oudewater	12%
Vught	-10%	Strijen	10%
Loppersum	-10%	Zandvoort	10%

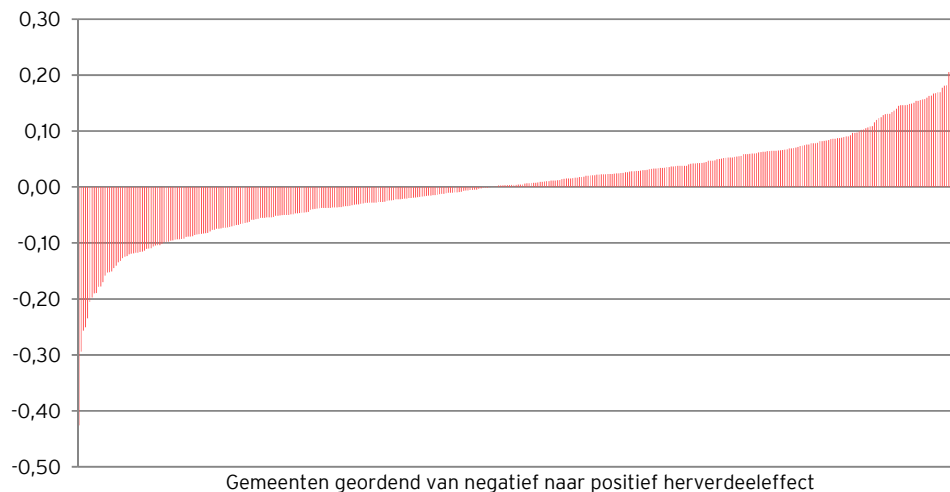
6.3. Alternatief zonder bijstandsontvangers

Drie van de in tabel 9 gebruikte maatstaven hangen samen met het aantal bijstandsontvangers in een gemeente (Bijstandsontvangers, Schaalnadeel ABW en Uitkeringsontvangers). Aangezien het aantal bijstandsontvangers mede afhangt van het eigen beleid van gemeenten gaat hiervan een negatieve prikkelwerking uit. Het verkleinen van de bijstandspopulatie zou worden gestraft met een lagere uitkering.

Daarom is ook een variant zonder deze maatstaven onderzocht. We voegen dan de maatstaf Eenouderhuishoudens toe en gebruiken dus 25 verdeelmaatstaven. Het gemiddelde herverdeeeffect komt dan op 0,5 procent. Figuur 28 (rode staafjes) laat zien dat de spreiding van de herverdeeeffecten groter is en dat er meer uitschieters zijn. De meeste herverdeeeffecten liggen nog wel tussen de 0 en 10 procent.

Gemeenten met de grootste herverdeeeffecten worden weergegeven in tabel 11. De gemeente Midden-Delfland kent nog steeds het grootste negatieve herverdeeeffect (-43 procent). Het grootste positieve herverdeeeffect is 30 procent (Ouder-Amstel).

Figuur 28. Herverdeeeffecten bij verdeling met 25 maatstaven

Tabel 11. Gemeenten met de grootste herverdeeeffecten bij verdeling met 25 maatstaven

Laagste tien		Hoogste tien	
Midden-Delfland	-43%	Ouder-Amstel	30%
Nuenen c.a.	-29%	Harenkarspel	27%
Rucphen	-26%	Borsele	25%
Bloemendaal	-25%	Langedijk	22%
Naarden	-23%	Zandvoort	22%
Boskoop	-21%	Korendijk	21%
Brielle	-20%	Lisse	21%
Schoonhoven	-19%	Oostflakkee	18%
Son en Breugel	-19%	Aalsmeer	18%
Doesburg	-18%	Boarnsterhim	18%

Verantwoording

Alle gegevens hebben betrekking op uitkeringen die het rijk rechtstreeks aan gemeenten heeft verstrekt. Uitkeringen aan gemeenschappelijke regelingen zijn hierbij niet meegenomen. De gegevens hebben betrekking op de jaren 2010-2013.

Gemeentefonds

Voor het jaar 2013 is de samenstelling van het gemeentefonds gebaseerd op de bedragen uit de septembercirculaire 2013 (Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 2013a). De algemene uitkering is berekend op basis van de gegevens uit deze circulaire. De cijfers voor de jaren 2010-2012 komen ook uit circulaire van het gemeentefonds. Voor het jaar 2010 is de omvang van het gemeentefonds definitief, de verdeling kan nog enigszins wijzigen. Voor de jaren 2011-2013 zijn de cijfers nog niet definitief en kunnen bij latere circulaire over het gemeentefonds gewijzigd worden.

De omvang van de algemene uitkering als berekend volgens de septembercirculaire 2013 wijkt enigszins af van het begrote bedrag (Tweede Kamer, 2013). Het is niet duidelijk wat de oorzaak van dit verschil is.

In de memorie van toelichting van de begroting van het gemeentefonds 2014 (Tweede Kamer, 2013) staat een overzicht met de decentralisatie- en integratie-uitkeringen voor het jaar 2013. Het overzicht met uitkeringen en bijbehorende bedragen komt niet overeen met de septembercirculaire (Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 2013a). Ook hiervan is de oorzaak niet bekend.

Specifieke uitkeringen

Voor het overzicht van de specifieke uitkeringen in het jaar 2013 is uitgegaan van het onderhoudsrapport specifieke uitkeringen 2013 (Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 2013b). In dit rapport staan de landelijke totaalbedragen. Van een aantal uitkeringen is de verdeling over de gemeenten bekend. Ook voor de jaren 2010-2012 is voor het overzicht van specifieke uitkeringen uitgegaan van het onderhoudsrapport specifieke uitkeringen voor het betreffende jaar.

De gegevens met betrekking tot de gebundelde uitkering (WWB, IOAW, IOAZ, levensonderhoud beginnende zelfstandigen Bbz 2004) op gemeenteniveau zijn conform de voorlopige budgetten 2013, zoals bekend gemaakt op 28 september 2012 door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Gelijktijdig zijn ook de voorlopige budgetten voor het participatiebudget en de Bbz 2004 bekendgemaakt door het ministerie. Voor de regeling Bbz 2004 geldt dat 75 procent op declaratiebasis is en 25 procent op basis van een budget. Alleen dit laatste budget is in het overzicht opgenomen. De budgetten voor het jaar 2010 en 2012 zijn ook definitief, de cijfers voor het jaar 2011 zijn voorlopig.

De verdeling van het WSW budget is gebaseerd op de toegekende budgetten. Deze budgetten zijn voor 2013 bekendgemaakt op 11 oktober 2012 door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

De bedragen van de uitkering onderwijsachterstandenbeleid 2011-2014 zijn gebaseerd op een besluit van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 23 augustus 2010 (Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid 2011-2014, nr.687).

De verdeling met betrekking tot de overgangsregeling WWIK is gebaseerd op de voorlopige budgetten WWIK, zoals bekend gemaakt door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid op 27 januari 2012.

De bedragen op gemeenteniveau van de brede doeluitkering voor Centra voor jeugd en gezin zijn voor het jaar 2010 definitief, mits er een gemeentelijke herindeling plaatsvindt. Voor het jaar 2011 zijn deze cijfers gebaseerd op de voorschotten die het ministerie bekend heeft gemaakt.

De gegevens met betrekking tot de uitkering vrouwenopvang voor het jaar 2010 zijn gebaseerd op de definitieve budgetten.

De verdeling van het budget voor het innovatieprogramma klimaatneutrale steden voor het jaar 2010 is gebaseerd op de toegekende budgetten.

De cijfers voor de regeling verbetering binnenklimaat primair onderwijs hebben betrekking op maximumbudgetten.

De verdeling van het budget voor de regeling heroïnebehandeling zijn voor de jaren 2010-2013 geregeld in een regeling van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport van 22 november 2006, nr. VGP/ADT 2728896, houdende een specifieke uitkering voor heroïnebehandeling.

De overige uitkeringen waarvan de verdeling bekend is in 2012 en 2013 zijn budgetten voor Nota Ruimte. Deze worden aan individuele gemeenten toegekend middels projecten. De verschillende uitkeringen in verband met Nota Ruimte worden gebundeld tot één uitkering Nota Ruimte. Voor deze en andere uitkeringen waar maar één ontvangende gemeente is zijn de bedragen overgenomen uit het onderhoudsrapport specifieke uitkeringen.

Het aantal gemeenten dat een bepaalde specifieke uitkering ontvangt is overgenomen uit de SiSa verantwoordingslijst 2012, zoals gepubliceerd door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties op 10 januari 2013. Voor het jaar 2013 was deze informatie nog niet beschikbaar bij het verschijnen van deze atlas.

Literatuur

- Algemene Rekenkamer (2009), Financiële verhoudingen tussen de bestuurslagen, Geldstromen en verantwoordelijkheden bij decentraal uitgevoerd beleid, Den Haag.
- Allers, M.A. (2010), Verevening conform het derde aspiratieniveau, Groningen, COELO-rapport 10-6.
- Allers, M.A. (2011), Atlas rijksuitkeringen aan gemeenten 2011, Groningen, COELO.
- Allers, M.A., van Nijendaal, G. (2011), Verdeling geld voor gemeenten kan veel eenvoudiger, ESB, 20 januari, 60.
- Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (2013a), Septembercirculaire gemeentefonds 2013, Den Haag.
- Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (2013b), Onderhoudsrapport specifieke uitkeringen 2013, Den Haag (inclusief bijlagetabel).
- Raad van State (2011), Advies ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit decentralisatie- en integratie-uitkeringen in verband met het vaststellen van decentralisatie- en integratie-uitkeringen over het jaar 2009 en van enkele andere uitkeringen, No. WO4.10.0523/I, 's-Gravenhage.
- Raad voor de financiële verhoudingen (2011), Verdelen, vertrouwen en verantwoorden. Een heroriëntatie op de financiële verhoudingen, Den Haag, Rfv.
- Stuurgroep doorlichting specifieke uitkeringen (z.j.), Anders gestuurd, beter bestuurd. De specifieke uitkeringen doorgelicht.
- Tweede Kamer (2009), Geldstromen en verantwoordelijkheden bij decentraal uitgevoerd beleid, vergaderjaar 2009-2010, 32 249, nrs. 1-2.
- Tweede Kamer (2013), Vaststelling van de begrotingsstaat van het gemeentefonds voor het jaar 2014. Memorie van toelichting, Tweede Kamer, vergaderjaar 2013-2014, 33 750 B.

Tabellenbijlage

Deze bijlage bevat twee tabellen.

Correlatietabel

Tabel 12 geeft de correlatie aan tussen de bedragen die gemeenten uit hoofde van verschillende uitkeringen ontvangen. De correlaties zijn uitgedrukt in procenten. Een correlatie van 100 procent duidt op een perfect positief verband; een correlatie van 0 procent duidt op de afwezigheid van enig verband; een correlatie van -100 procent duidt op een perfect negatief verband.

Door middel van kleurgebruik is geprobeerd de tabel inzichtelijker te maken. Hoge correlaties zijn in rood aangegeven, lage correlaties in blauw.

Verdelingstabel

Tabel 13 geeft per gemeente aan hoe hoog de verschillende (soorten) uitkeringen zijn, en hoe die cumuleren. Om de verdeling inzichtelijk te maken worden, net als in de hoofdttekst, uitkeringsbedragen per inwoner als uitgangspunt genomen. Die worden uitgedrukt als percentage boven of onder het landelijke gemiddelde.

Een score van 12 bijvoorbeeld betekent dat een bepaalde gemeente een uitkering ontvangt die per inwoner 12 procent hoger is dan de gemiddelde uitkering per inwoner. Een score van nul betekent dat de uitkering per inwoner precies op het landelijke gemiddelde ligt. Een negatieve waarde duidt op een uitkering die per inwoner lager is dan de gemiddelde uitkering per inwoner.

De verdeling wordt niet alleen in getallen maar ook met gekleurde staafjes weergegeven. Blauw betekent hier dat de uitkering onder het gemiddelde ligt, rood duidt op een bovengemiddelde uitkering. De lengte van de staafjes weerspiegelt de afwijking van het gemiddelde in procenten.

Tabel 12. Correlaties tussen de bedragen van de verschillende uitkeringen, uitgedrukt in percentages

Uitkering	Type*	Bedrag**																
AU	AU	14.731.163.498	100															
Gebundelde uitkering	SU	4.984.817.207	99	100														
WSW	SU	2.354.607.001	83	83	100													
WMO	IU	1.561.181.999	95	95	91	100												
Participatiebudget	SU	861.142.998	98	100	82	95	98											
Centra voor jeugd en gezin	DU	383.136.993	99	97	84	97	96	100										
Onderwijsachterstandenbeleid	SU	356.000.000	97	98	76	92	98	96	100									
Maatschappelijke opvang	DU	297.527.999	96	96	82	92	95	94	93	100								
ISV	DU	152.851.396	97	97	74	87	97	92	97	93	100							
Vrouwenopvang	DU	107.959.001	78	78	81	82	76	80	72	85	70	100						
Suppletie (OZB)	OU	59.738.750	19	26	31	35	29	26	22	29	11	40	100					
Brede school sport en cultuur (combinatie func	DU	55.212.080	95	94	86	97	93	98	92	92	87	82	30	100				
Nationale gebiedsontwikkelingen	DU	39.841.000	39	38	37	39	38	39	40	35	37	32	8	40	100			
Invoeringskosten decentralisatie jeugdzorg	DU	39.750.000	96	94	86	97	93	99	92	91	87	82	29	98	39	100		
Versterking peuterspeelzaal	DU	35.000.002	93	91	85	95	90	97	88	88	84	79	30	97	38	98	100	
Herindeling	OU	33.876.770	5	4	5	7	4	6	3	3	3	-1	4	9	-1	8	15	100
Jeugd	DU	25.500.000	86	91	66	85	93	85	91	86	88	63	38	82	29	80	79	6
Spoorsdoorsnijdingen	DU	23.614.264	5	5	13	7	5	6	4	7	3	20	33	6	-1	7	6	-1
Suppletie bommenregeling	OU	19.914.281	11	7	15	14	6	15	10	13	4	17	15	18	26	18	19	-3
Bodemsanering	DU	17.552.720	89	85	77	80	83	84	82	85	89	73	-3	81	38	81	78	0
Heroïnebehandeling	SU	14.190.000	92	94	79	89	94	89	91	94	92	76	29	86	29	85	83	2
Bbz 2004	SU	13.534.370	84	81	81	84	80	85	77	82	76	71	21	85	32	86	86	8
Beeldende kunst en vormgeving	DU	13.500.483	98	98	78	91	97	95	97	95	97	76	21	92	38	92	89	2
Zichtbare schakel	DU	10.000.002	95	97	76	91	97	94	97	93	95	74	30	91	40	90	87	3
Veiligheidshuizen	DU	7.699.230	84	84	77	86	84	85	81	90	77	87	42	85	35	85	82	1
Aanvullende uitkering	OU	7.663.000	-1	-1	-3	-2	-1	-2	-1	-1	-1	-2	-1	-2	-1	-2	-1	-1
Vsv-programmagelden RMC-regio's G4	DU	6.700.000	89	90	59	81	90	86	95	86	91	60	23	81	31	81	78	5
Sterke regio's	DU	5.900.000	3	1	1	4	1	7	0	-1	-1	-1	9	9	-1	10	12	-1
Gezond in de stad	DU	5.022.740	96	97	73	90	97	93	99	92	98	69	21	89	38	88	85	4
Quick Wins Binnenhavens	DU	4.643.000	0	0	1	1	0	0	0	-1	-1	-1	-2	1	-1	0	0	-1
Werkgeversdienstverlening	DU	4.550.000	51	51	66	62	50	56	46	58	40	75	45	59	30	60	58	-2
Riolering	OU	4.452.161	23	20	15	21	19	25	23	22	20	21	7	25	11	26	27	7
WUW	IU	3.175.251	-4	-4	-1	-4	-4	-5	-4	-5	-4	-2	-3	-4	-3	-5	-1	8
Green deal	DU	3.142.000	13	14	17	14	13	13	9	17	9	17	27	14	0	14	13	-1
Verdeelproblematiek	IU	3.119.987	1	0	-4	-1	0	-1	1	0	3	-3	-7	0	-2	-1	4	35
Bestaand Rotterdams gebied	DU	2.527.000	48	57	30	54	61	49	59	51	52	29	51	47	7	45	45	9
Nationaal programma kwaliteitssprong zuid	DU	1.400.000	48	57	30	54	61	49	59	51	52	29	51	47	7	45	45	9
LHBT-emancipatiebeleid	DU	940.000	75	75	75	80	74	79	71	78	65	77	42	80	35	80	77	5
Eigen kracht	DU	900.000	20	20	39	30	20	25	12	28	10	42	22	30	4	30	28	-4
Bedrijventerreinen	DU	855.000	42	49	31	48	52	43	51	45	44	24	42	42	5	40	41	12
WE CAN Young	DU	300.000	47	46	56	50	44	50	39	49	37	69	18	53	37	53	51	-4
			AU	Gebundelde uitkering	WSW	WMO	Participatiebudget	Centra voor jeugd en gezin	Onderwijsachterstandenbeleid	Maatschappelijke opvang	ISV	Vrouwenopvang	Suppletie (OZB)	Brede school sport en cultuur (combinatie functie)	Nationale gebiedsontwikkelingen	Invoeringskosten decentralisatie jeugdzorg	Versterking peuterspeelzaal	Herindeling

* AU = algemene uitkering uit het gemeentefonds; DU = decentralisatie uitkering uit het gemeentefonds; IU = integratie uitkering uit het gemeentefonds; OU = overige uitkering uit het gemeentefonds; SU = specifieke uitkering

** In euro's

[illegible]

Tabel 13. Uitkering per inwoner als percentage boven (positief) of onder (negatief) de gemiddelde uitkering per inwoner.

Gemeentenaam	Totaal uitkeringen	Algemene uitkering	Decentralisatie- en integratie-uitkeringen	Overige uitkeringen	Specifieke uitkeringen
Aa en Hunze	23	12	21	-100	-39
Aalburg	-40	25	32	-72	-67
Aalsmeer	-48	33	41	11	-76
Aalten	18	16	18	-206	18
Achtkarspelen	-4	-10	14	29	8
Alblasserdam	30	21	22	-53	-47
Albrandswaard	-41	29	48	-58	-61
Alkmaar	0	11	21	-90	14
Almelo	21	9	21	13	58
Almere	11	-2	15	16	7
Alphen aan den Rijn	18	18	35	-48	30
Alphen-Chaam	-41	25	33	-123	-69
Ameland	4	55	17	-283	-71
Amersfoort	-4	15	14	186	17
Amstelveen	32	17	33	-18	-56
Amsterdam	8	82	52	-198	92
Apeldoorn	15	19	6	268	18
Appingedam	31	11	12	144	62
Arnhem	42	14	48	229	85
Assen	13	11	13	-45	35
Asten	29	21	32	-184	-40
Baarle-Nassau	24	-4	10	-97	-62
Baarn	31	20	18	-235	-52
Barendrecht	35	16	45	-43	-65
Barneveld	37	22	40	-166	-62
Bedum	24	15	21	-50	-40
Beek	19	20	16	20	20
Beemster	41	23	30	-104	-73
Beesel	18	15	21	-176	19
Bellingwedde	20	11	1	24	43
Bergambacht	-40	20	32	70	-78
Bergeijk	35	28	35	-200	-44
Bergen (L.)	18	16	14	118	24
Bergen (NH.)	-40	26	27	-162	-66
Bergen op Zoom	3	11	4	-94	11
Berkelland	21	15	21	-88	-29
Bernheze	36	31	36	-102	-43
Bernisse	43	27	33	-48	-74
Best	29	24	36	66	-38
Beuningen	33	28	37	-87	-39
Beverwijk	18	13	22	-87	11
het Bildt	1	2	2	281	11
De Bilt	39	27	28	-93	-62
Binnenmaas	-45	31	35	-101	-71
Bladel	23	20	33	-126	23
Blaricum	-50	-42	44	277	-70
Bloemendaal	-50	-40	43	177	-72
Boarnsterhim	13	13	26	4.366	-42
Bodegraven-Reeuwijk	38	25	40	374	-67
Boekel	36	28	39	-137	-49
Ten Boer	29	14	29	61	-55
Borger-Odoorn	16	18	18	81	-2
Borne	30	24	27	-55	-41
Borsele	36	24	28	32	-61
Boskoop	29	15	34	103	-53
Boxmeer	23	17	28	97	-32
Boxtel	13	16	29	-129	-2
Breda	1	17	22	-116	5
Brielle	36	18	38	-97	-67
Bronckhorst	35	25	20	-109	-55
Brummen	30	22	19	-144	-44
Brunssum	30	2	4	-50	88
Bunnik	49	37	40	435	-79
Bunschoten	-46	33	46	-173	-68
Buren	43	20	43	-154	-64
Bussum	27	11	30	-383	-49
Capelle aan den IJssel	8	4	25	-54	25
Castricum	-42	25	31	50	-76
Coevorden	13	15	15	94	1
Cranendonck	31	25	28	-65	-43
Cromstrijen	-41	26	27	-49	-72

Gemeentenaam	Totaal uitkeringen	Algemene uitkering	Decentralisatie- en integratie-uitkeringen	Overige uitkeringen	Specifieke uitkeringen
Cuijk	12	16	25	-174	1
Culemborg	17	1	21	74	13
Dalfsen	-41	29	32	-208	-62
Dantumadiel	1	18	19	-77	20
Delft	18	14	16	18	21
Delfzijl	21	10	1	396	41
Deurne	24	17	28	-107	-32
Deventer	8	14	7	72	28
Diemen	17	10	35	41	23
Dinkelland	38	27	31	9	-59
Doesburg	3	13	11	31	19
Doetinchem	16	18	19	-121	19
Dongen	34	23	27	-139	-54
Dongeradeel	11	6	18	-96	28
Dordrecht	32	11	110	168	40
Drechterland	-43	26	40	-180	-70
Drimmelen	-43	30	31	-197	-69
Dronten	22	11	35	-49	-37
Druten	24	15	31	17	-37
Duiven	31	21	35	-125	-46
Echt-Susteren	17	15	15	-118	19
Edam-Volendam	38	20	40	-153	-64
Ede	23	18	12	28	-37
Eemnes	-45	30	-44	-194	-70
Eemsmond	9	2	19	218	21
Eersel	34	26	31	-65	-47
Eijsden-Margraten	36	29	31	364	-56
Eindhoven	19	3	30	-121	38
Elburg	31	22	31	-185	-43
Emmen	22	14	54	160	51
Enkhuizen	13	1	23	91	-36
Enschede	34	7	42	123	77
Epe	24	21	16	-153	-30
Ermelo	22	11	17	-152	-42
Etten-Leur	21	17	28	-113	23
Ferwerderadiel	19	1	23	10	21
Franekeradeel	1	1	12	18	1
Gaasterlân-Sleat	19	0	15	-102	-51
Geertruidenberg	30	21	26	-189	-45
Geldermalsen	38	25	39	-180	-59
Geldrop-Mierlo	23	20	25	-182	24
Gemert-Bakel	24	19	33	-111	-30
Gennep	11	14	15	-178	1
Giessenlanden	-46	28	40	-244	-78
Gilze en Rijen	33	27	28	-122	-44
Goeree-Overflakkee	24	18	22	1.222	-54
Goes	1	4	12	127	16
Goirle	30	22	31	-187	-41
Gorinchem	6	10	16	-142	8
Gouda	11	14	21	52	2
Graft-De Rijp	-46	26	35	-185	-82
Grave	25	19	28	-88	-34
's-Gravenhage	61	58	51	-57	83
Groesbeek	15	14	10	-240	14
Groningen	41	21	47	61	90
Grootegast	21	15	22	21	29
Gulpen-Wittem	20	12	19	12	-36
Haaksbergen	26	16	27	28	-43
Haaren	-41	34	29	15	-57
Haarlem	9	7	21	-92	13
Haarlemmerliede en Spaarnwoude	39	25	34	-63	-64
Haarlemmermeer	34	26	19	96	-54
Halderberge	21	21	20	-133	19
Hardenberg	21	16	27	-89	-27
Harderwijk	19	12	28	-133	-28
Hardinxveld-Giessendam	39	23	28	-94	-69
Haren	23	13	24	12	-58
Harlingen	10	11	12	-47	18
Hatterij	36	26	26	-101	-56
Heemskerk	17	12	23	-119	23
Heemstede	-40	28	26	-133	-63
Heerde	32	24	23	-245	-47
Heerenveen	2	-2	14	17	11

Gemeentenaam	Totaal uitkeringen	Algemene uitkering	Decentralisatie- en integratie-uitkeringen	Overige uitkeringen	Specifieke uitkeringen
Heerhugowaard	30	16	28	-59	-53
Heerlen	68	22	90	65	141
Heeze-Leende	38	22	27	-174	-67
Heiloo	-44	-30	-32	-288	-67
Den Helder	11	5	11	-46	21
Hellendoorn	27	19	25	-36	-42
Hellevoetsluis	19	12	-34	-123	-25
Helmond	20	-13	60	21	45
Hendrik-Ido-Ambacht	-43	26	-42	-5	-73
Hengelo	6	0	11	6	11
's-Hertogenbosch	4	-15	14	-70	11
Heumen	-38	-30	-37	-256	-49
Heusden	31	25	32	-194	-39
Hillegom	-35	22	29	-99	-58
Hilvarenbeek	-41	-30	-35	-142	-61
Hilversum	18	-15	1	-76	14
Hof van Twente	-32	20	22	-112	-54
Hollands Kroon	29	18	34	642	-57
Hoogeveen	7	-16	19	-1	31
Hoogezand-Sappemeer	21	7	2	81	62
Hoorn	18	1	13	-87	22
Horst aan de Maas	-32	23	-32	281	-52
Houten	-44	27	51	-2	-70
Huizen	-29	16	-32	-314	-45
Hulst	16	17	12	-93	-31
IJsselstein	31	18	37	-99	-51
Kaag en Braassem	-46	-30	-41	-136	-74
Kampen	20	19	27	-89	-35
Kapelle	-40	22	31	-76	-75
Katwijk	33	24	33	-123	-46
Kerkrade	51	8	2	138	141
Koggenland	-46	28	-40	-172	-77
Kollumerland en Nieuwkruisland	0	-14	16	-16	11
Korendijk	-41	23	31	-156	-74
Krimpen aan den IJssel	25	16	28	111	-42
Laarbeek	-37	-31	29	-184	-48
Landerd	-38	29	35	-201	-51
Landgraaf	11	-15	17	51	51
Landsmeer	-42	25	33	21	-75
Langedijk	-44	-30	-44	-154	-67
Lansingerland	-44	25	-54	-56	-72
Laren	-45	29	35	-215	-74
Leek	13	11	17	12	15
Leerdam	16	19	12	19	-29
Leeuwarden	51	21	126	209	74
Leeuwarderadeel	23	15	16	62	-41
Leiden	21	11	86	506	11
Leiderdorp	29	18	32	-54	-46
Leidschendam-Voorburg	17	-15	20	-84	-14
Lelystad	3	1	27	154	11
Lemsterland	17	18	24	-68	-31
Leudal	31	20	32	3	-50
Leusden	-47	-34	-43	-116	-69
Lingewaard	-40	23	-38	-175	-67
Lingewaard	32	25	34	-89	-41
Lisse	-38	24	30	-166	-63
Littenseradiel	26	16	31	12	-58
Lochem	31	19	23	-133	-54
Loon op Zand	-33	28	26	-150	-44
Lopik	-40	21	-42	31	-72
Loppersum	4	5	13	1.229	11
Losser	20	20	17	-75	19
Maasdonk	-38	-32	-38	-195	-46
Maasdriel	-41	-30	-37	-118	-60
Maasgouw	31	24	15	-142	-46
Maassluis	1	-13	23	-96	11
Maastricht	20	1	42	39	41
De Marne	9	20	-14	-39	-14
Marum	22	16	31	-85	-28
Medemblik	35	22	33	380	-65
Meerssen	-29	23	24	-42	-41
Menameradiel	29	19	25	-53	-49
Menterwolde	4	-10	13	41	31

Gemeentenaam	Totaal uitkeringen	Algemene uitkering	Decentralisatie- en integratie uitkeringen	Overige uitkeringen	Specifieke uitkeringen
Meppel	0	-3	23	-108	14
Middelburg	3	6	14	-50	4
Midden-Delfland	-47	-32	-48	345	-77
Midden-Drenthe	-20	11	22	-89	-32
Mill en Sint Hubert	24	23	18	-102	26
Millingen aan de Rijn	17	16	21	712	26
Moerdijk	-36	29	27	11	-53
Molenwaard	-37	26	43	1.362	-76
Montferland	23	19	18	-208	-28
Montfoort	-46	30	44	-49	-74
Mook en Middelaar	-32	24	33	-46	-46
Muiden	23	21	-38	2.185	-54
Naarden	-44	29	37	-211	-68
Neder-Betuwe	-36	24	31	1	-58
Nederlek	29	15	27	-53	-52
Nederweert	-31	24	27	47	-47
Neerijnen	-38	25	-38	-76	-61
Nieuwegein	22	13	34	-44	-33
Nieuwkoop	-43	28	-38	15	-72
Nijkerk	-41	28	37	-98	-64
Nijmegen	21	9	31	226	59
Noord-Beveland	17	3	12	113	-53
Noordenveld	-20	14	19	-95	-30
Noordoostpolder	14	-4	-33	-69	-25
Noordwijk	-37	26	30	-59	-57
Noordwijkerhout	-39	24	28	-230	-65
Nuenen, Gerwen en Nederwetten	-35	29	-39	28	-45
Nunspeet	31	20	25	-220	-50
Nuth	22	22	18	-63	23
Oegstgeest	-41	24	48	-147	-67
Oirschot	-34	23	35	-138	-52
Oisterwijk	-30	25	23	1	-41
Oldambt	31	9	6	749	89
Oldebroek	-37	27	33	-109	-54
Oldenzaal	16	18	18	15	2
Olst-Wijhe	-31	21	25	36	-52
Ommen	17	18	26	26	-29
Onderbanken	13	12	15	31	14
Oost Gelre	19	17	27	-114	19
Oosterhout	19	15	24	-70	23
Ooststellingwerf	17	-4	19	-144	10
Oostzaan	-43	25	31	-66	-76
Opmeer	-41	23	31	-149	-74
Opsterland	16	12	21	-51	20
Oss	16	11	4	18	-2
Oud-Beijerland	-36	21	35	51	-63
Oude IJsselstreek	22	16	13	-167	-34
Ouder-Amstel	-43	28	38	-157	-68
Ouderkerk	-36	19	32	218	-71
Oudewater	-37	17	36	-263	-69
Overbetuwe	-35	25	40	-155	-47
Papendrecht	26	12	32	-109	-46
Peel en Maas	28	25	33	665	-42
Pekela	31	4	9	75	106
Pijnacker-Nootdorp	-43	26	49	-75	-68
Purmerend	16	17	13	-68	-31
Putten	-40	28	29	-216	-61
Raalte	29	20	28	-97	-44
Reimerswaal	-30	15	23	-73	-57
Renkum	23	20	16	144	-33
Renswoude	-45	29	-48	-201	-71
Reusel-De Mierden	27	25	33	-88	28
Rheden	10	12	15	21	19
Rhenen	-31	25	28	22	-44
Ridderkerk	21	12	15	-102	-36
Rijnwaarden	22	20	26	-152	23
Rijnwoude	-44	29	39	95	-73
Rijssen-Holten	-30	17	28	-117	-53
Rijswijk	-2	1	16	-66	0
Roerdalen	21	20	23	-4	22
Roermond	16	2	11	-27	52
De Ronde Venen	-40	26	42	263	-67
Roosendaal	14	18	13	-50	1

Gemeentenaam	Totaal uitkeringen	Algemene uitkering	Decentralisatie- en integratie-uitkeringen	Overige uitkeringen	Specifieke uitkeringen
Rotterdam	87	67	80	85	124
Rozendaal	0	57	37	-13	-85
Rucphen	-12	25	15	-107	11
Schagen	23	14	32	931	-49
Schermer	32	11	38	20	-67
Scherpenzeel	-49	32	35	-124	-83
Schiedam	35	21	9	-64	62
Schiermonnikoog	7	163	39	9	-75
Schijndel	21	18	29	-228	20
Schinnen	24	23	23	-87	25
Schoonhoven	13	3	25	-96	-36
Schouwen-Duiveland	18	17	18	-66	-36
Simpelveld	16	19	13	5	12
Sint Anthonis	31	15	28	-47	-58
Sint-Michielsgestel	35	29	33	-137	-45
Sint-Oedenrode	28	31	31	-134	20
Sittard-Geleen	10	-2	2	5	31
Skarsterlân	26	14	24	-144	-45
Sliedrecht	19	12	14	-2	-34
Slochteren	24	14	30	-46	-41
Sluis	14	2	14	-121	-42
Smallingerland	9	2	15	56	30
Soest	28	21	30	19	-39
Someren	30	23	33	-168	-40
Son en Breugel	-41	34	31	-36	-57
Spijkenisse	1	11	3	32	4
Stadskanaal	35	5	8	16	100
Staphorst	-40	23	42	-224	-66
Stede Broec	30	14	32	-91	-56
Steenbergen	27	18	24	-95	-45
Steenwijkerland	17	16	16	-66	16
Stein	21	18	17	28	26
Stichtse Vecht	34	22	38	280	-57
Strijen	35	17	25	-145	-69
Súdwest-Fryslân	11	11	21	537	-13
Terneuzen	16	17	18	12	-2
Terschelling	14	42	24	-237	-78
Texel	13	21	25	-386	-33
Teylingen	-42	28	43	-178	-65
Tholen	26	14	17	-130	-49
Tiel	3	11	23	-123	20
Tilburg	11	2	27	-118	30
Tubbergen	38	26	33	-55	-60
Twenterand	17	22	27	-68	14
Tynaarlo	34	23	24	-144	-54
Tytsjerksteradiel	20	15	20	51	29
Ubbergen	20	19	12	122	-43
Uden	15	15	29	-114	10
Uitgeest	-49	34	48	-146	-73
Uithoorn	35	16	33	-117	-66
Urk	-40	25	52	-40	-63
Utrecht	20	27	21	97	8
Utrechtse Heuvelrug	38	25	28	-100	-64
Vaals	12	2	17	-165	38
Valkenburg aan de Geul	11	10	19	52	14
Valkenswaard	20	15	18	-122	27
Veendam	25	5	15	-44	73
Veenendaal	15	10	30	-127	18
Veere	38	23	29	-147	-66
Veghel	25	21	34	-164	29
Veldhoven	34	25	31	-149	-50
Velsen	20	15	25	15	27
Venlo	14	11	61	202	21
Venray	16	10	28	222	5
Vianen	37	22	30	-256	-62
Vlaardingen	20	12	15	19	36
Vlagtwedde	11	1	10	-103	31
Vlieland	47	134	6	61	-90
Vlissingen	21	6	74	48	35
Vlist	35	16	31	110	-69
Voerendaal	28	24	21	-126	-35
Voorschoten	-40	29	37	-38	-60
Voorst	35	23	23	-241	-55

Gemeentenaam	Totaal uitkeringen	Algemene uitkering	Decentralisatie- en integratie-uitkeringen	Overige uitkeringen	Specifieke uitkeringen
Vught	23	19	30	37	25
Waalre	42	34	34	221	57
Waalwijk	13	15	37	144	23
Waddinxveen	33	19	31	73	57
Wageningen	20	15	47	12	20
Wassenaar	40	30	40	21	56
Waterland	42	24	35	143	74
Weert	17	18	20	124	1
Weesp	13	18	30	115	31
Werkendam	40	25	35	133	67
West Maas en Waal	36	24	31	70	58
Westerveld	16	17	13	79	31
Westervoort	13	19	32	5	2
Westland	39	29	37	97	56
Weststellingwerf	15	13	10	15	15
Westvoorne	43	23	33	171	78
Wierden	37	27	34	133	53
Wijchen	23	19	31	114	27
Wijdemeren	46	33	38	56	71
Wijk bij Duurstede	40	26	43	74	62
Winsum	13	16	27	7	22
Winterswijk	0	16	11	117	14
Woensdrecht	28	20	28	129	40
Woerden	29	16	39	43	49
De Wolden	31	20	21	28	53
Wormerland	34	22	29	41	57
Woudenberg	47	32	35	51	76
Woudrichem	40	28	29	130	64
Zaanstad	14	11	11	1	16
Zaltbommel	27	20	18	17	43
Zandvoort	20	14	18	93	33
Zederik	43	26	33	151	74
Zeevang	33	13	35	107	66
Zeewolde	35	16	50	13	64
Zeist	18	10	25	167	28
Zevenaar	19	14	22	129	26
Zoetermeer	19	14	29	162	12
Zoeterwoude	42	28	32	113	70
Zuidhorn	29	18	31	52	46
Zuidplas	35	26	43	51	56
Zundert	36	27	19	188	56
Zutphen	9	1	19	28	37
Zwartewaterland	40	24	34	69	68
Zwijndrecht	10	15	15	30	18
Zwolle	5	12	37	11	6

Gemeenten in 2013 (CBS-codes)

Groningen		Gelderland		Blaricum	376	Rijswijk	603	Uden	856
Appingedam	3	Aalten	197	Bloemendaal	377	Rotterdam	599	Valkenswaard	858
Bedum	5	Apeldoorn	200	Bussum	381	Schiedam	606	Veghel	860
Bellingwedde	7	Arnhem	202	Castricum	383	Schoonhoven	608	Veldhoven	861
De Marne	1663	Barneveld	203	Den Helder	400	's-Gravenhage	518	Vught	865
Delfzijl	10	Berkelland	1859	Diemen	384	Slidrecht	610	Waalre	866
Eemmond	1651	Beuningen	209	Drechterland	498	Spijkenisse	612	Waalwijk	867
Groningen	14	Bronckhorst	1876	Edam-Volendam	385	Strijen	617	Werkendam	870
Grootegast	15	Brummen	213	Enkhuizen	388	Teylingen	1525	Woensdrecht	873
Haren	17	Buren	214	Graft-De Rijp	365	Vlaardingen	622	Woudrichem	874
Hoogezand-Sap	18	Culemborg	216	Haarlem	392	Vlist	623	Zundert	879
Leek	22	Doesburg	221	Haarlemmerlied	393	Voorschoten	626		
Loppersum	24	Doetinchem	222	Haarlemmerme	394	Waddinxveen	627	Limburg	
Marum	25	Druen	225	Heemskerk	396	Wassenaar	629	Beek	888
Menterwolde	1987	Duiven	226	Heemstede	397	Westland	1783	Beesel	889
Oldambt	1895	Ede	228	Heerhugowaard	398	Westvoorne	614	Bergen L	893
Pekela	765	Elburg	230	Heiloo	399	Zederik	707	Brunssum	899
Slochteren	40	Epe	232	Hilversum	402	Zoetermeer	637	Echt-Susteren	1711
Stadskanaal	37	Ermelo	233	Hollands Kroon	1911	Zoeterwoude	638	Eijsden-Margrat	1903
Ten Boer	9	Geldermalsen	236	Hoorn	405	Zuidplas	1892	Gennep	907
Veendam	47	Groesbeek	241	Huizen	406	Zwijndrecht	642	Gulpen-Wittern	1729
Vlagtwedde	48	Harderwijk	243	Koggenland	1598			Heerlen	917
Winsum	53	Hattem	244	Landsmeer	415	Zeeland		Horst aan de Maas	1507
Zuidhorn	56	Heerde	246	Langedijk	416	Borsele	654	Kerkrade	928
Friesland		Heumen	252	Laren	417	Goes	664	Landgraaf	882
Achtkarspelen	59	Lingewaai	733	Medemblik	420	Hulst	677	Leudal	1640
Ameland	60	Lingewaard	1705	Muiden	424	Kapelle	678	Maasgouw	1641
Boarnsterhim	55	Lochem	262	Naarden	425	Middelburg	687	Maastricht	935
Dantumadiel	1891	Maasdriel	263	Oostzaan	431	Noord-Beveland	1695	Meerssen	938
Dongeradeel	58	Millingen aan de Rijn	265	Opmeer	432	Reimerswaal	703	Mook en Middelen	944
Ferwerderadiel	1722	Montferland	1955	Ouder-Amstel	437	Schouwen-Duiveland	1676	Nederweert	946
Franekeadeel	70	Neder-Betuwe	1740	Purmerend	439	Sluis	1714	Nuth	951
Gaasterlan-Slea	653	Neerijnen	304	Schagen	441	Terneuzen	715	Onderbanken	881
Harlingen	72	Nijkerk	267	Schermer	458	Tholen	716	Peel en Maas	1894
Heerenveen	74	Nijmegen	268	Stede Broec	532	Veere	717	Roerdalen	1669
Het Bildt	63	Nunspeet	302	Texel	448	Vlissingen	718	Roermond	957
Kollumerland en Nieuw-Ameland	79	Oldebroek	269	Uitgeest	450			Schinnen	962
Leeuwarden	80	Oost Gelre	1586	Uithoorn	451	Noord-Brabant		Simpelveld	965
Leeuwarderadeel	81	Oude IJsselstre	1509	Velsen	453	Aalburg	738	Sittard-Geleen	1883
Lemsterland	82	Overbetuwe	1734	Waterland	852	Alphen-Chaam	1723	Stein	971
Littenseradiel	140	Putten	273	Weesp	457	Asten	743	Vaals	981
Menameradiel	1908	Renkum	274	Wijdmeren	1696	Baarle-Nassau	744	Valkenburg aan de Vlier	994
Ooststellingwerf	85	Rheden	275	Wormerland	880	Bergeijk	1724	Venlo	983
Opsterland	86	Rijnwaarden	196	Zaanstad	479	Bergen op Zoom	748	Venray	984
Schiermonnikoog	88	Rozendaal	277	Zandvoort	473	Bernheze	1721	Voorendaal	986
Skarsterlân	51	Scherpenzeel	279	Zeevang	478	Best	753	Weert	988
Smallingerland	90	Tiel	281			Bladel	1728		
Sudwest Fryslân	1900	Ubbergen	282	Zuid-Holland		Boekel	755	Flevoland	
Terschelling	93	Voorst	285	Alblasserdam	482	Boxmeer	756	Almere	34
Tytsjerksteradiel	737	Wageningen	289	Albrandswaard	613	Boxtel	757	Dronten	303
Vlieland	96	West Maas en Waal	668	Alphen aan den Rijn	484	Breda	758	Lelystad	995
Weststellingwerf	98	Westervoort	293	Barendrecht	489	Cranendonck	1706	Noordoostpolde	171
		Wijchen	296	Bergambacht	491	Cuijk	1684	Urk	184
		Winterswijk	294	Bernisse	568	Deurne	762	Zeeuwolde	50
		Zaltbommel	297	Binnenmaas	585	Dongen	766		
Drenthe		Zevenaar	299	Bodegraven-Reijnders	1901	Drmmelen	1719		
Aa en Hunze	1680	Zutphen	301	Boskoop	499	Eersel	770		
Assen	106			Brielle	501	Eindhoven	772		
Borger-Odoorn	1681	Utrecht		Capelle aan den Rijn	502	Etten-Leur	777		
Coevorden	109	Amersfoort	307	Cromstrijen	611	Geerthuizenber	779		
De Wolden	1690	Baarn	308	Delft	503	Geldrop-Mierlo	1771		
Emmen	114	Bunnik	312	Dordrecht	505	Gernert-Bakel	1652		
Hoogeveen	118	Bunschoten	313	Giessenlanden	689	Gilze en Rijen	784		
Meppel	119	De Bilt	310	Goeree-Overflakkee	1924	Goirle	785		
Midden Drenthe	1731	De Ronde Venen	736	Gorinchem	512	Grave	786		
Noordenveld	1699	Eemnes	317	Gouda	513	Haaren	788		
Tynaarlo	1730	Houten	321	Hardinxveld-Giessendam	523	Halderberge	1655		
Westerveld	1701	IJsselstein	353	Hellevoetsluis	530	Heeze-Leende	1658		
Overijssel		Leusden	327	Hendrik-Ido-Ambacht	531	Helmond	794		
Almelo	141	Lopik	331	Hillegom	534	Heusden	797		
Borne	147	Montfoort U	335	Kaag en Braass	1884	Hilvarenbeek	798		
Dalfsen	148	Nieuwegein	356	Katwijk	537	Laarbeek	1659		
Deventer	150	Oudewater	589	Korendijk	588	Landerd	1685		
Dinkelland	1774	Renswoude	339	Krimpen aan de Zoom	542	Loon op Zand	809		
Enschede	153	Rhenen	340	Lansingerland	1621	Maasdonk	1671		
Haaksbergen	158	Soest	342	Leerdam	545	Mill en Sint Hubert	815		
Hardenberg	160	Stichtse Vecht	1904	Leiden	546	Moerdijk	1709		
Hellendoorn	163	Utrecht	344	Leiderdorp	547	Nuenen c.a.	820		
Hengelo O	164	Utrechtse Heuvelrug	1581	Leidschendam-Voshol	1916	Oirschot	823		
Hof van Twente	1735	Veenendaal	345	Lisse	553	Oisterwijk	824		
Kampen	166	Vianen	620	Maassluis	556	Oosterhout	826		
Losser	168	Wijk bij Duurstede	352	Midden-Delfland	1842	Oss	828		
Oldenzaal	173	Woerden	632	Molenwaard	1927	Reusel-De Mierden	1667		
Olst-Wijhe	1773	Woudenberg	351	Nederlek	643	Roosendaal	1674		
Ommen	175	Zeist	355	Nieuwkoop	569	Rucphen	840		
Raalte	177			Noordwijk	575	Schijndel	844		
Rijssen-Holten	1742	Noord-Holland		Noordwijkerhout	576	's-Hertogenbosch	796		
Staphorst	180	Aalsmeer	358	Oegstgeest	579	Sint-Anthonis	1702		
Steenwijkerland	1708	Alkmaar	361	Oud-Beijerland	584	Sint-Michielsgeest	845		
Tubbergen	183	Amstelveen	362	Ouderkerk	644	Sint-Oedenrode	846		
Twenterand	1700	Amsterdam	363	Papendrecht	590	Someren	847		
Wierden	189	Beemster	370	Pijnacker-Nootdorp	1926	Son en Breugel	848		
Zwartewaterland	1896	Bergen NH	373	Ridderkerk	597	Steenbergen	851		
Zwolle	193	Beverwijk	375	Rijnwoude	1672	Tilburg	855		

